

BIRINJI
BÖLÜM

Arkadag

*Waspyň etsem, Türkmenistan,
Geçmişinde bardyr gussaň,
Bu gün boldy jennet mekan,
Payħasyň bilen Arkadag.*

*Danalaryň ýolun tutdyň,
Ýaşulylara hormat etdiň,
Täze oba, şäher açdyň,
Halkyň üçin kän Arkadag.*

*Kyn günleri ýeňip geçdiň,
Watan diýip kasam içdiň,
Halkyň üçin ak ýol açdyň,
Diňe öňe ýol Arkadag.*

*Bäs welaýat baş dogandyr,
Ak-altyn ekip gelendir,
Galla orup bayrak alandyr,
Bir kemsiz ýygnap Arkadag.*

*Käbä gitdiň dileg etdiň,
Uly işleriň başyn tutdyň,
Tutan maksadyňa ýetdiň,
Gahryman oglul Arkadag.*

*Allam uzak ömür bersin,
Döwlet gurduň baky dursun,
Türkmen ili toýa barsyn,
Toýuň köp bolsun Arkadag.*

Ogullarym

*Ýaþlyk durmaz duþuňda,
Geçer göýä düýşünde,
Ýoluň tapgyn huþuňda,
Soň giç bolar ogullarym.*

*Munda iň gymmat zat wagt,
Sarpaly tut, etgin nagt,
Şonda sen taparsyň bagt,
Bikär bolma ogullarym.*

*Çagalaryňa edep bergen,
Taýaksyz, söz bilen urgun,
Öziň göreldezi bolgun,
Edep berseň ogullarym.*

*Seniň dostuň köp bolmasyn,
Diýseň ile gep bolmasyn,
Baþyňa bir iş düşmesin,
Bir dost ýeter ogullarym.*

*Zähmet çekseň, gazanç etseň,
Haky bardyr garyplaryň,
Hasabyň dogry etseň,
Halal bardyr ogullarym.*

*Säher turup dileg etseň,
Parzlaryň berjaý etseň,
Päk niýetli ýola çyksaň,
Hasyl bolar ogullarym.*

*Niýet, päliň düzüw tutgun
Wesýetimi kabul etseň,
Emen süýdün halal etgin,
Ýalkanarsyň ogullarym.*

*Kelam aýdyp, etsem tamam,
Sözlerimde bolmaz güman,
Ata pendin ber Rahman,
Amal etsin ogullarym.*

Ökünmegin

*Gulak goý sen, ey adamzat,
Owal saglyk, soň galan zat,
Hassa bolman, bolgun azat,
Giç bolup soň ökünmegin.*

*Ýaş hem bolsaň ýaşlyk etme,
Myhmandyr ol geçer gider,
Eneň beren süýdiün hakla,
Ýaş geçip soň ökünmegin.*

*Yrsk Alladan bilgin şuny,
Öz hakyňa kaýyl bolgun,
Nesip etmez kişiň haky,
Göz dikip soň ökünmegin.*

*Munda her kes synagdadyr,
Kimsi garyp, kimsi baydyr,
Ahyryetde hasap bardyr,
Iman gazan, ökünmegin.*

*Bidöwlete ýaran bolma,
Bir tabakdan tagam iýme,
Gayymlygy elden berme,
Syryň berip ökünmegin.*

*Bir iş etseň bütin etgin,
Ilki aňyrsyna ýetgin,
Az geplegin, köp diňlegin,
Ýalňyşyp soň ökünmegin.*

*Jahan giňdir , ýol inçedir,
Mundan hemme geçmelidir,
Jomartlyk merdiň işidir,
Töwekgel bol ökünmegin.*

Türkmenistan

*Bu gün toyuň uly tutdyň,
Goýan maksadyňa ýetdiň,
Çar tarapyň hayran etdiň,
Garaşsyz sen Türkmenistan.*

*Danalaryň hyýallary,
Arzuwlary hasyl boldy,
Türkmeniň bagty oyandy,
Bitarap sen Türkmenistan.*

*Ähli geçen ägirtler,
Hanlar,begler, sultanlar,
Tirsegiňe gal, serdarlar,
Özbaşdak Türkmenistan.*

*Dört pasylly ýyllaryň bar,
Asylly ogul-gyzlaryň bar,
Aýdyň açyk geljegin bar,
Ýaşyl tugly Türkmenistan.*

*Watan üçin göreşdiler,
Janyndan jyda düsdiler,
Bu güne kän garaşdylar,
Görsem diýip Türkmenistan.*

*Garaşylan ajap zaman,
Bu gün saňa hemme hayran,
Kynçylygy geçdi Rahman,
Dünýä nusga Türkmenistan.*

Ýatla

*Bir gün başa döwlet gelse,
Garyp ýanyň ýerden galsa,
Agyr günüň yzda galsa,
Mydam geçen günüň ýatla.*

*Bu pelegiň oyňy köpdür,
Geldi diýip ynam ýokdur,
Halal, haram hasap hakdyr,
Şoň üçin geçeniň ýatla.*

*Kynçylyk durmuş synagdyr,
Ýeňmeklik seniň borjuňdyr,
Ýeňilseň öňki günüüňdir,
Ýan berme geçeniň ýatla.*

*Tanagyn dosty-duşmany,
Bir bolar hak dostuň sany,
Aş dostudyr olaň käni,
Baş dostuň ölünçäň ýatlar.*

*Bilseň ýaradan Alladyr,
Ak süýt beren eneň bardyr,
Ekläp saklan ataň bardyr,
Naçar doganlaryny ýatla.*

*Toýa barsaň töre geçme,
Açgöz bolup iýme, içme,
Göz üçin puluňy seçme,
Nana zar günüňi ýatla.*

*Dilegim Biribardan,
Ilim bolsun abadan.
Şükür etgin Rahman,
Hemişe Haky ýatla.*

Göwnüm

Başdan geçen ilki söýgim,
Sende galdy şatlyk duýgym,
Neçün kuiýsedi ýüregim,
Bilmedim aldanan göwnüm.

Kalbym goýmady erkime,
Bagt berilmez her kime,
Seniň owadan görküňe,
Arzuw edip galan göwnüm.

Mekdepde bile okapdyk,
Kä wagtjyk gürleşipdik,
Esasanam hat alyşypdyk,
Hat gelende joşan göwnüm.

Okuwda gabat geläýsek,
Utanardyk bir-birekden,
Ýöne welin cyn ýürekden,
Iň bagtly şol gün göwnüm.

Bir gün okuwdan galaysaň,
Miiň alada, müň pikir,
Ertesi okuwa gelseň,
Ala ýaz bolan göwnüm.

Şeýle şat geçýärdi günler,
Tarypyňa ýetmez diller,
Söýgümize şayat iller,
Ýa göz boldy, ýa dil göwnüm.

*Ine bir gün hatyň aldym,
Begenip asmana galdym,
Ýöne açyp gamgyn boldum,
Begenip gynanan göwnüüm.*

*Arzuw başa barmady,
Belki men ejiz boldum,
Göripler üstün çykdy,
Armanly galan göwnüüm.*

*Hilegär baynamady,
Özüň diri şayatsyň,
Toý gazany gaynamady,
Toý tutup hiç oýnalmadı.*

*Ýöne ara çöp atdy,
Ýaman niyetine ýetdi,
Näme beýle jan çekdi,
Aýrmak üçin göwnüüm.*

*Watan gulluga çagyrdы,
Ykbal ýolumyz aýyrdы,
Beýle günler agyr degdi,
Şeydip senden aglan göwnüüm.*

*Menä gulluga gitdim,
Senem toý şayyň tutdyň,
Kimi bagtly etdiň,
Bagtyň islän göwnüüm.*

*Seydip durmuş dowam etdi,
Kimsi payyny aldy,
Kimsi aýyny aldy,
Yşk odun gören göwnüm.*

*Seniň ýazan hatlaryň,
Içinde suratlaryň,
Henizem bar isleseň,
Kä görüp okan göwnüm.*

*Seniň adyň ýüregimde,
Çykarmaýyn daşyma,
Bu gün kyrk ýyl bolupdyr,
Seniň ýazan hatyňa.*

*Kyrk ýyldyr durar hatyň,
Aýdabilmen seniň adyň,
On ýedi ýaşly suratyň,
Sol durkuňy istär göwnüm.*

*Belkem sen dogry edensiň,
Öz diýen bagtyň tapansyň,
Bilgin bagta mynasypyň,
Men şayady diýýär göwnüm.*

*Oglanjykdy, eyýäm ata,
Belki senem bagtly ene,
Bagtyň bolsun, bolsun ýene,
Şonda aram tapar göwnüm.*

*Dogrumsyka ýatlanym,
Belki dogry däldir bu,
Ýürek diýdi dogrudyr,
Syr däldir bu söýgüdir.*

*Şeydip yza ser saldyň,
Talyp ýyllara geldiň,
Içiň dökdiň, ynjaldyň,
Indi bir bes et göwnüm.
Bes edäý, bes et göwnüm.*

Arzuw

*Sen bir ynsan üçin döran,
Uly-kiçi ýerden ýörän,
Meniň saňa aklym haýran,
Kalbym senden doly arzuw.*

*Käte gelyäň, käte gidýäň,
Arasynda ýyllar aşýaň,
Sabyrсыz saňa garaşýan,
Gözlerim ýoluňda arzuw.*

*Çägiň ýokdur, dünyä ýetyäň,
Hemmelere gujak açýaň,
Ýüreklerde orun tapýaň,
Ormuna mynasyp arzuw.*

*Senä atly, men pyýada,
Goýmagyn meni uýada,
Dünýe dursun sen bir ýaşa,
Durmuş sensiz bolmaz arzuw.*

Agtyk hakda

*Oglumyň gyzy boldy,
Şatlyk berdi öýmüze,
Hemmeler geldi üýşüp,
Biziň agtyk toýumyza.*

*Ejemjan adyn berdi,
Togsan iki ýaşynda,
Ogul-gyz, agtyklar bolup,
Oturdyk oň başynda.*

*Alla beren Annagözel,
Begendik aýdyldy gazal,
Durmuş ýoluň bolsun gözel,
Adyn berdi garry eneň.*

*Uly bagt bäbek almak,
Ogul-gyzdyr, agtyk söýmek,
Nesip etse ýene alsak,
Olam bolsa ogul bäbek.*

*Parhy bolmaz oguly-gyzy,
Bolup dursun yza-yzy,
Guwandyrsyn ene-atany,
Şondan başga bagt barmy?*

*Ulalsaň halyçy bor sen,
Köp okasaň borsyň lukman,
Ýöne käriň bolsun hökman,
Begener ataň Rahman.*

Aşgabadym

*Dogduk depäm, gözel mekan,
Tarypyň etsem beýan,
Waspyň edip, ýazsam mukam,
Ak şäherim Aşgabadym.*

*Aşyklaryň şäherisiň,
Pasyllaryň baharysyň,
Asyr ýarym taryhysyň,
Gadym şäher Aşgabadym.*

*Bu gün sende ajap çaglar,
Içiň-daşyň dürli baglar,
Ilerinde belent daglar,
Altyn kölli Aşgabadym.*

*Säher sergin howaň bar,
Sende geljek dowam bar,
Gündiz ýaly gjän bar,
Aýdyň şäher Aşgabadym.*

*Geçmişinde bardyr jebir,
Geldi indi ajap döwür,
Sende bu gün sönmez ömür,
Baky şäher Aşgabadym.*

*Ak mermerden gurdyň şäher,
Dünýä ýüzi haýran bakar,
Görmedikler arzuw eder,
Görsem diyip Aşgabadym.*

*Säher çagy ýöriş etdim,
Seyílgähde, baglaryňda,
Ýüregime aram tapdym,
Jana şypa Aşgabadym.*

Goňşy

*Säher bilen görüşyäs,
Hal-ahwaly soraşyás,
Ýene gije hoşlaşyás,
Sag aman tur goňşular.*

*Hem dogandyr, hem dostdyr,
Meniň eziz goňşylam,
Bir-birege hossardyr,
Gara-gadýr goňşylar*

*Hayýsy biri toy tutsa,
Jemlenşip bary üýşer,
Ylgaşyp hyzmat eder,
Myhmanlara goňşylar.*

*Aram-aram küşt oýnaýas,
Kä utulýas, käte utýas,
Kişmiş bilen gök çay içýyäs,
Iç döküşip goňşylam.*

*Biri hamyryn eder,
Biri çörek bişirer,
Şeydip günin geçirer,
Bir saçakda goňşular.*

*Göýä bir enäň balasy,
Bökjekleşer çagalar,
Her bir günü şat geçer,
Misli toy dek goňşular.*

Nohur ili

*Daga diýip ýola düşdük,
Gelip dost öýüne düşdük,
Iç dökişip, göwin açdyk,
Myhman söyer Nohur ili.*

*Gudraty bardyr bu daglaň,
Sowuk suwly çeşme-çaylaň,
Belent-pesli daşdan jaylaň,
Çay-çeşmeli Nohur ili.*

*Kert-kertdir gayalary,
Salkyn bagly saýalary,
Ýazda çykar çarwalary,
Jülgesi bar Nohur iliň.*

*Halwasy bar baldan datly,
Motoly bar geçi süýtli,
Böwürslenli, ir-iýmişli,
Alma-narly Nohur ili.*

*Sende bardyr köp täsin syr,
Köpi gören garry Nohur,
Başyňdan geçendir asyr,
Goja dagly Nohur ili.*

*Dostum menä bes edäýjek,
Görmedikler görsin diýip,
Saza salyp ses edäýjek,
Tarypyň Nohur ili.*

Dokmaçylar

*Dokma darak kakan eller,
Halal zähmet çeken eller,
Taryp edip saýrar diller,
Waspyňzy dokmaçylar.*

*Ak altyndan önen önum,
Bizi dünýä tanadýan,
Türkmeniň abrayyny,
Baýdak kimin parladýar.*

*Dürlü görniş egin-eşik,
Uly-kiçi hemme aşyk,
Jana şypa ýorgan-dişek,
Öndürýändir dokmaçylar.*

*Ýüzläp bardyr kärhanalar,
Müňläp işlär gelin-gyzlar,
İşine ussat ýigitler,
Kärin söyer dokmaçylar.*

*Gadymdan gelýändir bu kär,
Bilyändir ene-mamalar,
Görelde alsyn nesiller,
Dowam eder dokmaçylar.*

*Pagtanyň her hanasy,
Deňelipdir altyna,
Egirmek nesip edipdir,
Dokmaçylaň bagtyna.*

*Egirdiň ömüm etdiň,
Bäsleşdiň orun tutdyň,
Dünyäde belli etdiň,
Türkmenleri dokmaçylar.*

Sükür et

*Synag üçin geleniň bil,
Edibilseň zikir et,
Niýetiň päliň düzüw tutup,
Öz hakyňa şukiür et.*

*Gadyr bilmez her bir kişi,
Sen deň bolma, ýagsylyk et,
Ýagsylyk äriň işidir,
Hak söýermiş, jennete ýet.*

*Uýalmagyn pespällikden,
Hemiše päliňi pes tut,
Gayra dur tekepbirlikden,
Saglygyň dile, şukiür et.*

*Galdyrjak bolgyn ýagşy at,
Bilgin janyňam amanat,
Her demiňe bar hasabat,
Kitaby açgyn keramat.*

*Bela başy dildendir,
Diýmegin soň ildendir,
Gep-gybatdan daşda dur,
Ýalňyssaň öziňden gör.*

*Ýerin bilip, baryň harç et,
Ýetime bolgun hoş niyet,
Alkyş alyp jennete ýet,
Eneň-ataňa şukiür et.*

*Dünyä inensiň amanat,
On iki ýasdandyr hasabat,
Yzyňda galsyn ýagşy at,
Imanyň dile şükür et.*

*Käbän eneň, kyblaň ataň,
Bar wagty başyňa täç et,
Öňünde bolmasyn hataň,
Alkyşyn al, myrada ýet.*

*Hetden geçme, kanagat et,
Nebis bela ardyňda tut,
Haç parzyň bitir, berjayý et,
Wagt myhmandyr pikir et.*

Söýgi

*Yşk ody serim aldy,
Ýar sataşdy gözüme,
Ynanmadы sözüme,
Bu ne ahwaldyr söýgi.*

*Ýaňy on alty ýaşymda,
Bir gyz huşumy aldy,
Düýşmikä ýa huşmyka,
Beýle bolarmy söýgi.*

*Gijelerine uky ýok,
Söz gatsam ýüz berenok,
Ýürek diýen edenok,
Şeyle bolarmy söýgi.*

*Barja bolan baylygym,
Olam on alty ýaşym,
Başga zadym ýok meniň,
Ynanay ynan söýgi.*

*Näme başyndan indiň,
Başga ýigit ýokmydy,
Ýa başgalar dokmydy,
Syryňy aýday söýgi.*

*Ilki başda süýji söýgi,
Soň etdirýäň uly gaýgy,
Goşa gumra berýäň jebri,
Ejir däl, wepa ber söýgi,*

*Söýgi diýen jadyly zat,
Gaygy-gamdan etgin azat,
Orun berer şeker-nabat,
Süýji hem mähirli söýgi.*

*Her kes senden hantamadyr,
Şatlygyň hem gussaň bardyr,
Tayýn tapan bagtlydyr,
Maňada ber paýym söýgi.*

Günlerim

*Dünýä gelip gözüm açdym,
Ýedimde mekdebe gitdim,
Okuwymy tamam etdim,
Mekdepde okan günlerim.*

*On alta ýetende ýaşym,
Ýaltanmadym, zähmet çekdim,
Yrsgal tapdym, döwlet tapdym,
Abray alan günlerim.*

*Ýaşym on sekize ýetdi,
Gulluk daşa alyp gitdi,
Ýigrimim Sibirde bitdi,
Sowukda geçen günlerim.*

*Gullukdan soň öye geldim,
Köne käre eýe boldum,
Geljegime serim saldym,
Geçmişim ýatlan günlerim.*

*Ýaşym yigrimi bäse ýetdi,
Enem-atam toýum tutdy,
Gyzyl kürte dula geçdi,
Toý şayyn tutan günlerim.*

*Otuz dolup geçdi ýaşym,
Ak bolupdyr gara başym,
Ogul-gyzym aldy daşym,
Neslimi gören günlerim.*

*Perzentlerim ýetişdi,
Jaý salmak agyr düşdi,
Hemmesem geçdi gitdi,
Jaý toý tutan günlerim.*

*Kyrk ýasa baran wagtym,
Has goýalyp akyl-huşym,
Kyrk başde agtyk gördüm,
Gelin çay içen günlerim.*

*Bu gün ýaşym altyň ony,
Geýdirdiler gyrmazy dony,
Edip dilekdir dogany,
Elliden geçen günlerim.*

*Musulmanyň arzuwy,
Bersedim haç parzymy,
Mekgede dileg etdim,
Käbä baran günlerim.*

*Pygamber ýaş arzuw etdim,
Öňümde kän maksat tutdym,
Altmyş üç ýaş toýa ýetsem,
Nesip etse şol günlerim.*

*Ýaradanyň beren ömri,
Görüp gelen ýok öňüni,
Hemişe edip dogany,
Imanym dilän günlerim.*

*Bu dünyä bir ajap zaman,
Toba edip, bolgun aman,
Kalbyndan aýdan Rahman,
Içimi döken günlerim.*

Dötde dostum

*Bu gün ýatlap ötenleri,
Oturdym gama batyp,
Sen hemiše kalbymdasyn,
Wepaly Dötde dostum.*

*Bileje mekdebe gitdik,
Ýedi ýaşdan tanan dostum,
Dürli durmuş ýolun geçdik,
Hakdan içen, halal dostum.*

*Ýaþlygymyzyň diýen çagy,
Ýada salýar Lenin bagy,
Görüprik hindı kinony,
Gyzlar bilen bile dostum.*

*Sen şeyle bir giň oglandyň,
Šu dünýä üçin doglandyň,
Saylan gyzyňa öylendiň,
Arzuwyna ýeten dostum.*

*Bu gün üýşdi köne dostlar,
Derýa, Durdy, Şamyratlar,
Seni ýatlap gülüsdiler,
Ýatlara mynasyp dostum.*

*Ýaňy elli bäše ýetdiň,
Ogul-gyzlaryň seçdiň,
Ata bolduň, baba bolduň,
Agtyk görüp giden dostum.*

*Iki ogluň bar, ikem gyzyň,
Arkaýyn ýat , düziw yzyň,
Dowam eder goýan ýoluň,
Ogullaryň Dötde dostum.*

*Sen hakda aýdanym azdyr,
Sen ýaly dostum kän däldir,
Muny ýazan Rahmandyr,
Çyn adyň Atadyr dostum.*

Dünýe

*Bu ýalança kimler gelip geçmedi,
Kimler munda aqy-süýji datmadı,
Soragym köp, sözüm saňa geçmedi,
Kimleri diňlediň ýalançy dünýe.*

*Görogly deý ärler geçen,
Pygamber din ýolun açan,
Ahun, pir sütünler geçen,
Aýt seň dostuň barmy dünýe.*

*Käte-käte begendirýän,
Baky deý ynama girýän,
Soňam birden bulap urýän,
Kim bolsa parhy ýok dünýe.*

*Kimsi geldi köşk saldy,
Şunça ýygnap ýene azdy,
Özi geçdi kime galды,
Ýygnan zadyň alan dünýe.*

*Dadyrdyň tagamyn döwriüň,
Golayýdan etmediň höwriüň,
Oýnadyň görkezdiň jebriň,
Höwürsiz, jebirli dünýe.*

*Seň bilen bäsleşen bolmaz,
Bir giden dolanyp gelmez,
Sen bir şeýle gadyr bilmez,
Etjegi içinde dünýe.*

*Ýalňyş aýtsam geç günami,
Seň üstüňe atyp hatany,
Çykaryp bilmedim many,
Ýüzbe-ýüz oturyp dünye.*

*Saňa gelip, mal ýygnan kän,
Soňun saýman, pikir etmän,
Ömür gysgadyr Rahman,
Ýygnan malyň galjak dünyä.*

Oýlandym

*Asmanyň tämiz wagtydy,
Daň atmandy, ir oýandym,
Bir zat ýetmeýän ýalydy,
Oturdym, turdym, oýlandym.*

*Daşa çykdy, öye girdim,
Hemmeler süýji ukyda,
Öz-özüme habar gatdy,
Durmyş hakda oýlandym.*

*Biri ýatman işleyär,
Beýleki ýatyp iýyär,
Bula deňlik bolmaýar,
Deňlik gözläp oýlandym.*

*Her kes misli suwsan mal,
Çar tarapa hars urýar,
Gyssanyp nirä baryar,
Sorap bilmän oýlandym.*

*Ogul atadan sowaşdy,
Dogan-dogandan daşlaşdy,
Az gören Watandan göçdi,
Köp zat hakda oýlandym.*

*Köne dostuň ýatdan etme,
Täze dosta içiň dökme,
Nebsiň üçin gözden düşme,
Diyip özüm oýlandym.*

*Göwnümde galmasyn arman,
Wah etjekdim galdy diýmän,
Wagtynda etgin Rahman,
Her günüm hakda oýlandym.*

Geljegiňe

*Adam ogly iýse-içse,
Ine-gana günü geçse,
Gazananyn toyda seçse,
Dowam eder geljegiňe.*

*Eýe bolgun öz erkiňe,
Böwet bol gara nebsiňe,
Baha ber eden işiňe,
Ýol aç ýagty geljegiňe.*

*Janym sag diýip dayanma,
Malym köp diýip begenme,
Ynam ýokdur bu günüňe,
Seriň salgyn geljegiňe.*

*On iki synaň düziw wagty,
Gazanjak bol ýagty bagty,
Öz eliňden gelýän wagty,
Nazar aýla geljegiňe.*

*Garyba, bayá deň ölüm,
Geçýär diýip, etme zulum,
Hayýr işde bolsun gözüň,
Ak ýol açar geljegiňe.*

*Mes diýip gülüüp balmagyn,
Pes diýip gyýa balmagyn,
Mese, pese deň garagyn,
Barsaň dogry geljegiňe.*

*Bir-birege bol mähriban,
Halyn sora daşda durman,
Geçegçisiň bil Rahman,
Ýagşy at goý geljegiňe.*

Watanymdan aýyrma

*Eý beýik Biribarym,
Senden etjek dilegim,
Göbek ganym damanym,
Watanymdan aýyrma.*

*Meniň mukaddes borjum,
Ata Watan goramak,
Hem arym, hem namysym,
Watanymdan aýyrma.*

*Gözüm açyp görenim,
Ömür örküüm diýenim,
Gül açan gözel ýurdym,
Watanymdan aýyrma.*

*Ene toprak bahasyzdyr,
Watany ýok atasyzdyr,
Dogduk depäm, enem-atam,
Watanymdan aýyrma.*

*Ýat illere yrsgym atma,
Öz ilimden gitmeli etme,
Watan zaryn çekmeli etme,
Jany tenden aýyrma.*

*Ilin taşlan çeker arman,
Ayralyga ýokdur derman,
Ölen ýagşy diýer Rahman,
Watanymdan aýyrma.*

Ene

*Ene hakda aýdanlar kän,
Menem bir az aýtsam diýyän,
Ak siýdün berip ulaldan,
Mähriban enedir Ene.*

*Enäniň bar arzuwy,
Ulaldyp adam etse,
Sessiz aglap gynanan,
Ellerine tiken batsa.*

*Ýüregi gülden näzikdir,
Ony ynjytmak ýazykdyr,
Begenjiňe deň şärikdir,
Bu dünyä indiren Ene.*

*Ulalsaň goç ýigit bolsaň,
Doganlaryň sylap söýseň,
Toý tutsam gelin äbersem
Diýip arzuw eden Ene.*

*Üstiňde ganatyn gerer,
Özi iýmän saňa berer,
Geljegiňi öňden görer,
Ýurek duýar, syzar Ene.*

*Garaşýandyr syr bildirmän,
Mydam gözü ýoluňdadyr,
Başyňa täç et Rahman,
Käbä, deňelendir Ene.*

Baýram polis

*Dost hakynda söz açayýn,
Sen hakda belläp geceyín,
Oturyp gök çay içeyín,
Seniň bilen Baýram polis.*

*Uly bilen uly ýaly,
Kiçi bilen kiçi ýaly,
Barmy başga seniň ýaly,
Egindešeň Baýram polis.*

*Sende ýokdur göwün ýikmak,
Ýa ejiz diýip kemsitmek,
Mätaçlere kömek etmek,
Seniň işiň Baýram polis.*

*Sungata hormat goýýaň,
Kitap açmagy söýýäň,
Köpe maslahat beryäň,
Sorasalar Baýram polis.*

*Iki adyň bar biri Ýagdy,
Doglan günüň ýagmyr guýdy,
Rahman hak sözler diýdi,
Sen barada Baýram polis.*

Tejen diýerler

*Waharmanyň mekany,
Iýeniň ýok armany,
Muňa Tejen diýerler,
Çayy derdiň dermany.*

*Tejen derýaň suwy bilen,
Ekin ekip eklenen,
Kakyn bilen çayýn içen,
Şeker-nabat islemez.*

*Sungata hormat goýar;
Ili ýagşydan ýagşy,
Aýdymy bilen tanalar,
Ol belli Mälik bagşy.*

*Tejen senden köp zat geçen,
Naharlaryň bişyär haçan,
Köp gepleyär diýmäweri,
Adamlaryň aňy gaçan.*

Babadaýhan

*Düýn ýalydy düýbüñ tutdy,
Babadaýhan ili üýşüp,
Bu güñ bolsa toýun tutdy,
Dokma fabrigi açyp.*

Kaka

*Kaka ili toýuň tutýaň,
Gutly bolsun toyłaryň,
Dokma fabrigin açýaň,
Guwansyn nesilleriň.*

*Dokmaçylar geldi bu gün,
Gutly bolsun diýmäge,
Bizem tayýar siziň bilen,
Toý palawyny iýmäge.*

Balkanym

*Deňiziň bar, dagyň bar,
Deňsiz, taýsyz naryň bar,
Ýomut, gökleň illeriň bar,
Nebit, gaza bay Balkanym.*

Daşoguz

*Daşoguza bolsaň myhman,
Garşy alar gaşyn çytman,
Öýlerine salmaz olar,
Elleriňe suw akytman.*

*Daşoguzda Şalyň şasy,
Iýseň duýup bolmaz mäşi,
Gök güwregi, carrygyzy,
Künjisi bar melhem ýagy.*

Mary

*Mara geldik gezmäge,
Ýadawlygy ýazmaga,
Ýer galmary iýmäge,
Söz berseň gutlamaga.
Mara geldim iş bilen,
Iş salyşdyk çiş bilen.*

Lebap

*Amyderýaň sakasynda,
Mirapçylyk eden Lebap,
Ak-altyny dok bugdayý,
Müňläp-müňläp eken Lebap.*

*Ýigitleri köp toyılarda,
Pälwanlary ýukan Lebap,
Köýtendagly, çynar bagly,
Myhmansöyer illi Lebap.*

*IKINJI
BÖLÜM*

Arkadagdyr

*Watanyň Türkmenistandyr,
Garaşsyz hem Bitarapdyr,
Asuda asmanym bardyr,
Buýsanjymyz Arkadagdyr.*

*Obalardyr, şäherlerdir,
Welayatlar agzybirdir,
Bäs dogany jemlän Lider,
Bir saçaga Arkadagdyr.*

*Paytágtymyz mermer geyen,
Dünýä taryhyna giren,
Gözellikde nusga bolan,
Gözbaşynda Arkadagdyr.*

*Gijesi aý aýdyňdyr,
Gündizi göwne jaydyr,
Halk üçin bir ten jandyr,
Il ogly Arkadagdyr.*

*Dünýäň ýüzi dost-dogandyr,
Köpler görelde alandyryr,
«Döwlet adam üçindir!»,
Ýörelgeli Arkadagdyr*

*Kynçylyklar başdan geçen,
Geljegimize ak ýol açan,
Asudalyk ýolun seçen,
Halky üçin Arkadagdyr.*

*Ilim abat ýurt abadan,
Ýaşasyň gelýär ýaňadan,
Türkmeni dünyä tanadan,
Buýsanjymyz Arkadagdyr.*

*Deňsiz tayýsz ajap zaman,
Halkyň saýlany gahryman,
Hakyň halany mähriban,
Şan getiren Arkadagdyr.*

Özüňdendir

*Bir işin başyna barsaň,
Söz berip sözüňden dänseň,
Meňki hiç bolanok diýseň,
Günä seniň özüňdendir.*

*Her işde bir çykalga bar,
Çykalgasyz bir ölüm bar,
Iş bitirjek ýolun gözlär,
Oňarmasaň özüňdendir*

*Maşgalada, märekede,
Maslahatda, her bir işde,
Saňa sala salynmasa,
Sebäbi seň özüňdendir.*

*Bagryňdan önen çagaň,
Gysganyp goran çagaň,
Hassalap ýatan çagyň,
Soramasa özüňdendir.*

*Çagaň terbiye almasa,
Senden görelde görmese,
Ene-ata hormat goýmasa,
Günä diňe özüňdendir.*

*Synalaryň abat wagty,
Geçirseň bahasyz wagty,
Bor garaňky, bolmaz ýagty,
Kör bolaňsoň özüňdendir.*

*Her bir işi başlamakda,
Kynçylyk ýok juwan ýaşda,
Ýaşlyk geçip galsa daşda,
Bikär geçseň özüňdendir.*

*Halal zähmet ýoluň açar,
Bikärlerden her zat çykar,
Bidöwletden rysgal gaçar,
Rysgyň göçse özüňdendir.*

*Abraýy kyn toplamak,
Aňsatdyr boş geplemek,
Halal iýip işlemek,
Seljermek özüňdendir.*

*Kemsiz adam ogly ýokdur,
Bilmen düzelmek borjuňdyr,
Düzelmesen azabyňdyr,
Düzelmek seň özüňdendir.*

*Bu ýalançy çarhy pelek,
Aýlar çarhyn geler gezek,
Eliň bilen gursaň duzak,
Pelek nätsin, özüňdendir.*

*Başyň hiç bolmasyn duman,
Wagtyň geçirme biguman,
Hasap berjeksiň Rahman,
Jogap tapmak özüňdendir.*

Doglan gün

*Bu gün seň doglan günüň,
Saňa arzuw edeyin,
Sen barada hakykaty,
Dogry belläp geçeyin.*

*Seniň ýaly ýigitler,
Köp gelsin bu jahana,
Hany erkekler diýip,
Edilmesin bahana.*

*Ýalan däl cyn begenýän,
Abraýyňa guwanýan,
Uzak ýaş arzuw edýän,
Doglan günüň gutlayan.*

*Ýaranmak däl ýürekdedir,
Tanyşlygymyz uzakdandyr,
Beren sözüň polatdandyr,
Ömrüňem polat deý bolsun.*

*Menä sözüm soňlayan,
Başga-da gutlajak kän,
Uzak ýaşy arzuw edýän,
Doglan günüň gutlayan.*

Biwagt gelen ajal
*Awgustyň ýigrimi sekizi,
Iki müň ýigrim bir ýyly,
Ýaňy başlan güýzüň günü,
Aýra saldy Maralymy.*

*Toý arzuwlaň hasyl boldy,
Öye goşa gelin geldi,
Ýaňy ýaşyň elli boldy,
Bu gün gözler ýaşa doldy.*

*Ýa syrkawlap ýatmadyň,
Ýa içiňe saldyňmy,
Agyryňy aýtmadyň,
Ýa öljegini bildiňmi.*

*Bu şum habar dünyä doldy,
Çagalaryň ýüzi soldy,
Doganlaryň legzan boldy,
Näme beýle ajal geldi.*

*Agtyklaryň sorayär;
Enem nirede diýyär;
Her gezek soran wagty,
Meniň bagrymy dilyär.*

*Arzuw eden ajalyň,
Duýdansyz hasyl boldy,
Entek-entek gerekdiň,
Howlymyz boşap galdy.*

*Jynazaňa gelen adam,
Obamyza sygmady,
Seň üstüňe gum taşlamak,
Her bir kime ýetmedi*

*Diyjek däldim bu sözleri,
Ýürek diyen etmedi,
Çagalaryň zaryn sesi,
Göz öňümden gitmedi.*

*Sensiz boljak täze durmuş,
Hiç içime sygmady,
Bu zatlary agyr gördü,
Ýürek hem ejizledi.*

*Razydyryn men senden,
Senem razy bolgun menden,
Bu gün hoşlaşmaly boldum,
Jaýyň bolsunda jennetden.*

Ýaman eken

*Orta ýolda düýäň çökse,
Ýoldaşyň diünýäden ötse,
Azyň galyp köpiň geçse,
Misli ahyr zaman eken.*

*Öye girýän, daşa çykýan,
Geläýjek ýaly garaşýan,
Gayta-gayta gapa bakýan,
Garaşmaklyk ýaman eken.*

*Adam başy daşdan gaty,
Ykbal ursa agyr ýuki,
Çekibergin etmän gepi,
Çekmezlik has ýaman eken.*

*Ýaraman dur sähel zadam,
Ýarym göwün, ýarym adam,
Dünýäň ýüzi bolsa zadam,
Hiç zat ornuň tutmaz eken.*

*Jüýjeleriňi seçen wagtyň,
Ýaňy biliň epen wagtyň,
Indi neneň geçer wagtyň,
Tayýň gitse ýaman eken.*

*Gelinleriňe guwanardyň,
Agtyklaryňa begenerdiň,
Ejeme ene diýerdiň,
Ene aglasa ýaman eken.*

*Özüme göwünlik beryän,
Elli ýaşam bir çen diýyän,
Munda galjak ýokdur diýyän,
Ynsan ýaşap doýmaz eken.*

*Allam edeniňe şükür,
Sözlerimde bolsa küpür,
Sen beýiksiň giňlik eçil,
Ýazgytdan çykmak ýok eken.*

Ýada düşdi

*Îşden çykyp öye gaytdym,
Ýol boýunda oýa batdym,
Ýolda aşyklara duşdym,
Ýaşlyk ýyllarym ýada düşdi.*

*Şol barşyma ýol üstünde,
Dyzym epdim seýilgähde,
Gezen ýerlem göz öňümde,
Syrly ýyllar ýada düşdi.*

*Otyrdy iki ýaş juwan,
Töwerek daşa garaman,
Wada berýär, diýýär söýyän,
Ähtin bozan ýada düşdi.*

*Şeýle şatdy gaýgy ýokdy,
Gyz öyüinden ynjalykdy,
Bizde beýle söýgi ýokdy,
Söýgiň güýji ýada düşdi,*

*Güýz aýydy gün gysgady,
Salomy ýok ir ýaşyady,
Ýaşdygyça ysnyşyady,
Sada söýgi ýada düşdi.*

*Ol ýigit gyzy söýüpdir,
Gyz hem ýigidi söýüpdir,
Ýa diýip bolmaz aýypdyr,
Ýürek söýse ýada düşdi.*

*Bulaň bagtyn arzuw etdim,
Soňra ýolum dowam etdim,
Bir seretsem öye ýetdim,
Agtyjagyma gözüm düşdi.*

*Bir-birege ýaraşyp dur,
Gözellikde durşuna nur,
Rahman bagt şudur diýir,
Bagtly günlem ýada düşdi.*

Dogandyr

*Gözleriňde gayýgy bolsa,
Ilki duýjak dogandyr.
Soraman derdiňi aljak,
Diňe süýtdeş dogandyr.*

*Ýa ynjasan, ýa agyrsaň,
Mätäç haraýa garasaň,
Gaşyn çytman, pikir etmän,
Peyda boljak dogandyr.*

*Toý tutsaň halky çagyrsaň,
Il-güne ýagşa ýarasaň,
Ojak öýüni çarasaň,
Buýsanjak eziz dogandyr.*

*Gyssanaňda her bir işde,
Mydam taýýar dogandyr.
Şübhesiz janyna dözjek,
Ganat gerjek dogandyr.*

*Bardyr dogan dürli-dürli,
Dar gursak hem giň göwünli,
Iner kimin boýly jaňly,
Gepiň çekjek dogandyr.*

*Başyň dik, janyň sag wagty,
Abraýdyr berjek bagty,
Agzybirlik ýeňer tagty,
Jem bolup durjak dogandyr.*

*Şeytanyň alyna gitme,
Sen-sen diýse çenden çykma,
Zat diýip dogandan geçme,
Mal myhman, galjak dogandyr.*

*Züryyatlaň baryssyn mydam,
Bardyr dogan gatnaşmayan,
Dogan-dogan bor Rahman,
Tabydyň tutjak dogandyr.*

Kakajan Kürremowyň toyuna gutlag

*Ýyl başy ýanwar aýy,
Gapyňda bagt toyý,
Arzuwyň ýyllar boýy,
Toý tutupsyň gutly bolsun.*

*Myhmanlar ýakyndan-daşdan,
Nygmatlar çogdy saçakdan,
Arzuwlar joşdy gursakdan,
Gelin toyuň gutly bolsun.*

*Direnşip dur egindeşler,
Toý toýlayár garyndaşlar,
Maksadyna ýetdi ýaşlar,
Tutan toyuň gutly bolsun.*

*Ýakynlar gelipdir toyá,
Öyüň dolupdyr şatlyga,
Seret bagtly ýaşlara,
Bagt toyuň gutly bolsun.*

*Ata borjuň berjaý etdiň,
Danalaryň ýolun tutdyň,
Halallykdan bagt tapdyň,
Ýeten bagtyň gutly bolsun.*

*Toýun toyýlan seresi,
Ogluň daglaň deresi,
Gelniň gyzlaň perisi,
Gelin toyuň gutly bolsun.*

*Ýigit gyza mynasyp,
Gyz ýigide mynasyp,
Alladandyr bu nesip,
Guwanýas, gutly bolsun.*

*Döwletiňe döwlet goşsun,
Bosagadan ätlän gelin,
Üstüňize agtyk seçsin,
Bagtyn size baglan gelin.*

*Allam sizi gorasyn,
Gaygyly gün bolmasyn,
Manyly ömür bersin,
Toýly günüň köp bolsun.*

*Sözüm soňlap jemleyän,
Şat gününde Kakajan,
Arzuw eden Rahman,
Kalbymdan gutly bolsun.*

Galjagy bolmaz

*Jan tenden çykansoň çäresi bolmaz,
Giden gaýdyp gelmez, sesli aglanmaz,
Näçe aglasaňda yza dolanmaz,
Ruhý geler, emma göze görünmez.*

*Sey le bir şerap bar datmajak bolmaz,
Bardyr ynsan ony dadýan a bilmez,
Oň ady ajaldyr dadan dolanmaz,
Geljegini aýtmaz, gelse boş gitmez.*

*Ynsan bolan bir-biregi ynjytmez,
Dogan, dosty , garyndaşy ýat etmez,
Daşa gitme kesekiden iş bitmez,
Hayýr iş et, hiç haçan adyň ýitmez.*

*Diri wagty ýagşyň gadry bilinmez,
Göwni islär, haly sorap gelinmez,
Rahman diýr ömür baky berilmez,
Muňa gelen geçer, galjagy bolmaz.*

Güle-Güle

*Göwnüm gitdi bir gyza,
Hak aşyk dönmez yza,
Ýa çökeyinmi dyza,
Razy diý güle-güle.*

*Ilki gören badyma,
Hazan urdy huşuma,
Gije girýän düyüşme,
Köseyän güle-güle.*

*Ýar ýoluňa garayán,
Ýöreyän o ýan, bu ýan,
Söygümi etsem beýan,
Kabul et güle-güle.*

*Seniň mawy gözleriň,
Baldan süýji sözleriň,
Sen şasysyň gyzlaryň,
Saylanýarsyň güle-güle.*

*Daşyňda perwanaň men,
Aşyklygym bilyän sen,
Bilmezlige salýaň sen,
Gol uzat güle-güle.*

*Mende söýgi döretdiň,
Duygularymy eretdiň,
Gaty içgin garatdyň,
Näz edip güle-güle.*

*Näz eýleseň çekeyín,
Synag etseň geçeyín,
Yşk meýinden içeyín,
Seň bilen güle-güle.*

*Arzuwlarym hasyl bolsun,
Aşyklar görelde alsyn,
Hemmelere aýan bolsun,
Toý tutaly güle-güle.*

Sorag boljagy hakdyr

*Hak Tagallam beýiksiň,
Menem ýokdan bar etdiň,
Bu ýalança indirdiň,
Goyberdiň synag etdiň.*

*Taňrym sakla alnyňda,
Ýolumdan azaşdyrma,
Şer işe baş goşdurma,
Bu gysgajyk ömürde.*

*Allam saňa sygynyńan,
Bardyr günäm geçewer,
Sen şeylebir beýiksiň,
Jennete ýol açawer.*

*Saňa hemme aýandyrlar,
Wenezzyna gümandyrlar,
Bu bir synag zamandyrlar,
Sorag boljagy hakdyr.*

*Dilegitim Biribardan,
Aýyrma abraýdan,
Arassa akyl-huşdan,
O dünyäde imandan.*

*Synagdygyn bilyänler kän,
Bilmezlige salýanam kän,
Hak ýolunda bolgun hökman,
Sende Allaň ady Rahman.*

Watan hakda

*Watan razydyryň senden,
Seň goýnuňda zähmet çekdim,
Saňa bolan söýgüm üçin,
Döşüme medalyň dakdyň.*

*Gujagyňda dünýä indim,
Suwuň içdim duzyň iýdim,
Özüme seň ogluň diýdim,
Ogluň gullugyňda Watan.*

*Öten ata-babalarymyz,
Seniň arzuwyňda gezdi,
Bu gün bolsa Türkmenistan,
Diýen uly döwlet boldy.*

*Hiç bir kime garaşly däl,
Öz başyna Garaşsyzdyr,
Ýaşyl parlak Tugy bardyr,
Hem erkana, Bitarapdyr.*

*Öz ykbałyň özüň çözýäň,
Sorana maslahat berýäň,
Bar aladam halkym diýyän,
Halkyňam Arkadag diýyär.*

*Ene-ata Watan birdir,
Mukaddesdir sözbaşydyr,
Ýaşaýyşyň gözbaşydyr,
Bilimiň kuwwaty Watan.*

*Ölinçäm borçly etdiň,
Ýene «Gayrat» medal dakdyň,
Gayratymy gaygyrman men,
Diňe öňe Watanyň sen.*

*Sen şeýle giň dünyä ýaly,
Bolmaz hiç Watanyň taýy,
Rahman diýr göwne jaýy,
Her kimiň dogduk mekany.*

Gara - gum

*Seniň waspyň sözlesem,
Dünyä bellı Garagum.
Tapman näçe gözlesem,
Taýyň ýokdur Garagum.*

*Hydyr gören çölleriň,
Çar tarapa ýollaryň,
Hasaby ýok mallaryň,
Gujagyňda Garagum.*

*Kerwen-kerwen düýeleň,
Daga meňzär depeleň,
Seň howaňdan dem alan,
Şypa tapar Garagum.*

*Dogup, ömüp ösenler,
Sada çarwa çopanlar,
Senden yrsgyn tapanlar,
Bagta baýsyň Garagum.*

*Ummam-umman çägeleň,
Gezer iner mayalaň,
Ýazda ýaşyl ýaylalaň,
Mahmal kimin Garagum.*

*Tämiz sähra çölleriň,
Guwanýandyr illeriň,
Taryhda ölçmez adyň,
Hemişelik Garagum.*

*Ösümlikleň bary derman,
Görküň, sazaklaň gojaman.
Bihal zady ýok Rahman,
Türkmeniň çöli Garagum.*

ÜÇİNJI BÖLÜM

At dakmak

*Soramaklyk, bilmeklik,
Aýyp däl öwrenmeklik,
Mynasyp at dakmaklyk,
Ene-ataň borjudyr.*

*Dokuz aýlap götermek,
Göwrede edep bermek,
Azan adyny dakmak,
Ene-ataň borjudyr.*

*Bäbek alyp begenmek,
Bilseň myrada ýetmek,
Ýagşa ýanap at dakmak,
Ene-ataň borjudyr.*

*Adyndan kemsinmesin,
Il halkynyň içinde,
Kim dakdyka diýmesin,
At ene-ataň borjudyr.*

*At dakylan ak bäbek,
Adyň sakla pæk bäbek,
Adyňa eyé bolmak,
Bilgin seniň borjuňdyr.*

*Adyňa eyé bolgun,
Bölek-büçek bolmasyn,
Amanadyň bereňde,
Aýat ýalňyş barmasyn.*

*Ýalňyşayśam bagyşlaň,
Bardyr at çenden çykýan,
Bileniň aýt Rahman,
Bu her kimiň borjudyr.*

Tatyána

*Waspyňa ýürek joşdy,
Dokmaçy gyz Tatýana.
Öz işiniň ussady,
Eý sary gyz Tatýana.*

*Eden işin kemi ýok,
Başaramok diyeňok,
Menä başga bilemok,
Seniň ýaly Tatýana.*

*Sen mydama şadyýan,
Gaýgy-gamy aýyrýaň,
Her kimiň göwnün tapýaň,
Kiçi göwün Tatýana.*

*Ömriün işe bagışlan,
Köýnek tikip nagışlan,
Eden işin sany kän,
Sanamaýyn Tatýana.*

*Abraý hem iş diýdiň,
Halal gazanyp iýdiň,
Halypa seniň adyň,
Tekstilde Tatýana.*

*Ýatmadýyň zähmet çekdiň,
Zähmetden döwlet tapdyň,
Balalaň toýun tutdyň,
Agtyk söyen Tatýana.*

*Ýoldaşyň ir gitdi seň,
Hem ene hem ata sen,
Rahman doganyň men,
Ýeke dälsiň Tatyána.*

Bäşimnazar

*Ýaþlykdan zähmetsöýer,
Gyssansaň häzir bolar,
Geplejek gepin biler,
Her ýerde Bäsimnazar.*

*Zähmetde weterandyr,
Hormat hat setirandyr,
Şa serpayýn alandyryr,
Patysadan Bäsimnazar.*

*Her kime hormat goýar,
Dokmada kärin söýer,
Kä-te meýdana çykar,
Aw eder Bäsimnazar.*

*Bile işläp tanyşdyk,
Dürli ýollary geçdik,
Bile duz emek bolduk,
Seň bilen Bäsimnazar.*

*Ogluň-gyzyň, gelniň bar,
Dowamyň - agtyklaň bar,
Saylanyň - Soltanyň bar,
Gaşyňda Bäsimnazar.*

*Allam sizi gorasyn,
Size meňzän köp bolsun,
Sizden görelde alsyn,
Töwerek Bäsimnazar.*

*Hemmelere deň garan,
Ýörelge bilen ýörän,
Waspyň eden Rahman,
Hakykat Bäşimnazar.*

Kakamjan

*Ir dälmedi entek ýaşyň,
Ýa kanunymy durmuşyň,
Gözi ýaşly galdy ejemiň,
Akmyrat diýip Kakamjan.*

*Çagalaryň ýetişendi,
Iki ogul, biri gyzdy,
Durmuşymyz ala ýazdy,
Gyşa döndile Kakamjan.*

*Toý tutup öýerdiň meni,
Oýnadardyň agtygyň,
Agtygyň sany köpeldi,
Senem bolsadyň Kakamjan.*

*Aý-günler aýlanyp dur,
Seň ornuň saylanyp dur,
Allam bir gün oglu ber,
Adyň bilen Kakamjan.*

*Gözi ýaşly seni ýatlap,
Ejem otur yzyň saklap,
Seň iýdiren duzyň haklap,
Iman dileýäs Kakamjan.*

*Hem enim hem atam bolup,
Otyr käbäm ornuň tutup,
Galan suratyňa bakyp,
Seni ýatlayás Kakamjan.*

*Beyle zada garaşmadık,
Senden aýrylmaly bolduk,
Gaygysyz diýr aýy aýralyk,
Seni kiiýsedýär Kakamjan.*

Kerim agaň doglan gününe

*Kerim aga kabul etseň,
Gutlap geldi egindeşleň.
Hem görelde hem nusga sen,
Doglan günüň gutly bolsun.*

*Tekstilde halypasyň,
Mydam belent bolsun başyň,
Ýaňy altmyş iki ýaşyň,
Doglan günüň gutly bolsun.*

*Bize-de nesip etsin,
Pygamber ýaşa ýetdiň,
Ýene şunça ýaş bersin,
Ýaş toýuň gutly bolsun.*

*Bu goşgyny bagyşlan,
Egindeşin Rahman.
Dostluk ýüregim açýan,
Doglan günüň gutlayan.*

Mollagaraň palcygy

*Mollagaraň palcygy,
Maýyl eder her kimi,
Dikelder hassa jany,
Mollagaraň palcygy.*

*Palçyk diýip kemside mok,
Ýa-da men oýlap tapamok,
Gudratyňa söz ýetenok,
Mollagaraň palcygy.*

*Lukmanlary sypayý,
Ezber hem göwne jay,
Ýok eder agyryň,
Mollagaraň palcygy.*

*Ähli derdiň dermany,
Guragyryň permany,
Şirin janyň melhemi,
Mollagaraň palcygy.*

*Kesel bakmaz görküňe,
Baryan ýokdur erkine,
Nepiň degýär her kime,
Mollagaraň palcygy.*

*Gelene gujak açýaň,
Hassa jany dikeldýäň,
Gara ýerden em edýäň,
Mollagaraň palcygy.*

*Topragy Alla ýalkan,
Dogduk mekany Balkan,
Rahman diýr bal eken,
Mollagaraň palçygy.*

Bu durmuşyň ýollary

Gulak goýup diňlešeň,

Bu durmuşyň ýollary.

Aslyn alysdan alan,

Bu durmuşyň ýollary.

Misli goja daragt,

Kökün ýere urupdyr.

Ondan çykan şahalar,

Asmana birigipdir.

Her tarapa ýollar kändir,

Älem jahana ýaýrandyr,

Ýagşysy-ýamany bardyr,

Seljermeseň bu ýollary.

Bu dünýä çeniňden uly,

Boýun edýär gowşak guly,

Umutdyryar kyýamaty,

Gözlegin halal ýollary.

Gün wagtynda dogup dur,

Aý hem wagtynda dogýar,

Çar tarapa uzayár,

Bu durmuşyň ýollary.

Mätäçden geçme görmän,

Gezeklidir bu zaman,

Aýlanyp geler hökman,

Bu durmuşyň ýollary.

*Her kim munda amanatdyr,
Ertiriňe ynam ýokdur,
Ösümlikleň bary derman,
Görkiň, sazaklaň gojaman.*

*Bihal zady ýok Rahman,
Türkmeniň çöli Garagum.
Bu dünýä bir ýalançydyr,
Saylagyn dogry ýollary.*

*Özün tanan welidir,
Tutan işi düzüwdir,
Sözleri ýerbe-ýerdir,
Onda hakyň ýollary.*

*Bu dünýe bir göreşdir,
Kim ýykar, kim ýykylar,
Ahyr hasap geçiler,
Bu durmuşyň ýollary.*

*Dogan bolar musulman,
Bay, garyba garaman,
Hayyr işdir Rahman,
Bu durmuşyň ýollary.*

Sabyr et

*Sabyrdyr bagtyň gözbaşy,
Muňa düşünmez her kişi,
Bisabyrlyk şeytan işi,
Şat günüň geler sabyr et.*

*Yrsgyň Alla beryändir,
Halal iýýänler bilyändir,
Halalyň lezzeti bardyr,
Kalbyň päkle, sabyr et.*

*Nebis diýen bela bardyr,
Sabrysızlar oňa ýardyr,
Nebisden saklanan zordur,
Nebsiňi ýok et, sabyr et.*

*Alňasama, ýaşlyk etme,
Şeytanyň ýoluna gitme,
Ýaman işe başyň goşma,
Süýji durmuşa sabyr et.*

*Her bir başda kynçylyk bar,
Kimsi köşge, kim nana zar,
Bitakat çekermiş azar,
Hemme zat myhman, sabyr et.*

*Bardyr ynsan işi oňdur,
Köplere oň işi geňdir,
Bu geň däl, sabyryň işidir,
Erkiňi sakla, sabyr et.*

*Yhlasa bolýandyr myrat,
Sabyrly gul müner gyrat,
Harsy dünýä çeker azap,
Maksat – myratdyr, sabyr et.*

*Garyp diýip kemsinmegin,
Jepa çekseň baý bolarsyň,
Zähmet rehnetin görersiň,
Eşretli günlere sabyr et.*

*Ýaşamagyň ýoly kändir,
Kanagatly ala ýazdyr,
Dar gursaga gara gyşdyr,
Gyş geçer, ýaza sabyr et.*

Ak sakgally gojalar

*Toý tomaşaň bezegi,
Göreldedir edebi,
Eder ýagşy dilegi,
Ak sakgally gojalar.*

*Ýaşuly bol, ýaş kiçi,
Sakgal berer zynaty,
Berjaý eder sünneti,
Ak sakgally gojalar.*

*Bezeg berer döşüne,
Garamazdan ýasyna,
Bakmaz şeytan işine,
Ak sakgally gojalar.*

*Gyrmyzy don, silkme geyér,
Halala hormat goýar,
Hayýr işe begener,
Ak sakgally gojalar.*

*Köneden gürriň berer,
Manysy kalba siňer,
Öwrende ýigren diýer,
Ak sakgally gojalar.*

*Siz ýaşlara görelde,
Nesillere ýörelge,
Edep-ekram, terbiye,
Ak sakgally gojalar.*

*Köpi gören danalar,
Atalar hem babalar,
Öwüt nesihat berer,
Ak sakgally gojalar.*

Köteklemäli durmuşy

Gel könlüm sözleşeli,

Panydan söz açaly,

Ýatlaly başdan geçeni,

Köteklemäli durmuşy

*Ajysam bar, süýjüsem bar,
Ýagşsam bar, ýamanam bar,
Hemmesinem ynsan edýär,
Köteklemäli durmuşy.*

*Açsaň taryhyň gatyny,
Köpdür ahmyrly öteni,
Goldaman birek-biregi,
Köteklemäli durmuşy.*

*Egri zada dogry diýip,
Ýaranjaňa makulladyp,
Hakykata ýalan diýip,
Köteklemäli durmuşy.*

*Günäsizje dünýä indik,
Jan amanatdygyn bildik,
Bilip bilmezlige saldyk,
Köteklemäli durmuşy.*

*Egilmesin ýigit başy,
Iýmesin minnetli aşy,
Bimany geçirip ýaşy,
Köteklemäli durmuşy.*

*Baş egiler ene-ata,
Binamazlyk agyr hata,
Ömriün geçse keýpi-sapa,
Köteklemäli durmuşy.*

*Göwün sözleşdik bir zaman,
Çen bolandyr etsek tamam,
Ýalan söz duşman Rahman,
Köteklämäli durmuşy.*

Mähriban obam

*Gözüm açyp görenim,
Halal duzyň iýenim,
Ömür örküüm diýenim,
Sensiň, mähriban obam.*

*Oglanlykda oýnanym,
Jara düšíüp boýlanym,
Meýdana mal aýlanym,
Sensiň, mähriban obam.*

*Hany mekdep ýyllarym,
Geçdi misli ýyldyrym,
Ysy gitmez gülleriň,
Menden mähriban obam.*

*Daýhanlar işe geçer,
Galla, ak altyn eker,
Güýzde hasyl toý tutar,
Meniň mähriban obam.*

*Çeper elli halyçy,
Ýygymçy hem sagymçy,
Ertä goýmazlar işi,
Gyzlaň mähriban obam.*

*Beryär durmuş sapagy,
Terbiye hem edebi,
Sen kalbymda ebedi,
Meniň mähriban obam.*

Ýalançy

*Bendesine ýaraşmaz, ýalan söze bürenmek,
Kesekiň azabyna meňki diýip dayanmak,
Küren obaň içinde kezzap diýip tanalmak,
Abraýmy adyňa il içinde ýalançy.*

*Ýalan söz açylar gitmez uzaga,
Iru-giç öz sözi salar duzaga,
Hiç bir söz kär etmez zandyýamana,
Şeytana gol beren kezzap ýalançy.*

*Messepsizdir, aglap çöker dyzyna,
Garamaz yzyna, ogul-gyzyna,
Aldasa, alsada siňmez özüne,
Doýmaz ýalan sözläp, geçer ýalançy.*

Remezan

*Aýlaryň soltany, kerwenbaşy sen,
Il-güniň halany, göwün hoşy sen,
Aýyň dogup, bolsam buşlykçysy men,
Diýip, köp garaşdym gitme Remezan.*

*Günäleň geçilip ýuwulýan aýy,
Sadaka terk eder geljek belany,
Zekadam şat eder mätaç garyby,
Yrsgal ojagynyň aýy Remezan.*

*Sen geleňde dümýä ýüzi begener,
Şeytanlar dat eder, gaçar gizlener,
Şer işler dep bolar, hayyr oňlanar,
Tobanyň gapysyn açan Remezan.*

*Toý lybasyn geýip her kim şat bolar,
Gaýgy gussa aladalar mat bolar,
Hakdan hormatyňa bereket ýagar,
Bereket ojagyň aýy Remezan.*

*Bir aýdan soň bayram namaz okalar,
Bayram edip ýene bir ýyl hoşlaşar,
Musulmanlar gözü ýolda garaşar,
Tä gelinçän mukaddes aý Remezan.*

Tejen

*Ahalda Adyna Tejen diýdiren,
Topragyna yrsgal bereket siňen,
Gahat ýyllar halka galla, nan beren,
Gawuny waharman ýeke-täk Tejen.*

*Kerim Gurbannepes yrsgyny gözläp,
Ýaşlygyn goýupdyr goýnuňda gizläp,
Waspyň edipdir kalbyndan sözläp,
Hem söýgüsin ýatlap ýazypdyr Tejen.*

*Ir döwürde argys giden babamyz,
Kabul eden babadaýhan oba siz,
Bir gyzynandan ýedi çagaň birimiz,
Üç ýylým obaňda galandyr Tejen.*

*Ýaşamagy öwretdi oba durmuşy,
Geçmiş-i-geljegi, zähmet talaby,
Ula-kiçä sylag hormat edebi,
Ilki salam bilen başladan Tejen.*

*Topragy danany hem hany gören,
Babadaýhan bilen yüzbe-yüz bolan,
Ak patasyn alyp biri müň bolan,
Ýerinden zer önen hem zergär Tejen.*

*Ara wagt düişdi galamym alman,
Oturyp bilmédim waspyň ýazman,
Ýazyp dur, ýat etme, ýatla Rahman,
Şo-ol öňki ýerinde durandyr Tejen.*

Eneler

*Ady käbä deňelen,
Kyblanyň tayý bolan,
Gepi altyn çayýlan,
Kümüş saçly eneler.*

*Bakmaz gyşy-ýazyna,
Jöwzasyna, güýzüne,
Guşak dakyp biline,
Zähmet çeken eneler.*

*Daň säher sagar maly,
Tamdyra ýapar nany,
Ojagyna wepaly,
Gelin bolan eneler.*

*Ýüzüňizden nur saçylar,
Diliňizden dür seçiler,
Çoken göwünler galkynar,
Bir ýylgyrsaňyz eneler.*

*Ak süydünden emdiren,
Gyzgyn mährin siňdiren,
Hüwdi bilen diňdiren,
Gije ýatman eneler.*

*Bu dünýäniň diregi,
Gardan akdyr ýüregi,
Hemmeleriň küýsegi,
Siz mähriban eneler.*

*Başym sypan elli
Ýok etdi gelen derdi,
Gözüm gudraty gördi,
Tebip elli eneler.*

*Säher dogan gün ýaly,
Gijelerine aý ýaly,
Sözlän sözi bal ýaly,
Süýji sözli eneler.*

Arkadagly Serdar geldi

*Asly halal är ýigidiň,
Dowamaty dowam boldy.
Ýurt başyna hak halany,
Arkadagly Serdar geldi.*

*Sözlän sözi göwne jayý,
Sypaýy hem hoşamayý,
Wekilin berýän Hudayý,
Arkadagly Serdar geldi.*

*Ata kesbi oglan halal,
Öz ilini jandan söýyän,
Halkyny öz bagty sayýyan,
Arkadagly Serdar geldi.*

*Görelde hem mekdep bolup,
Nesillere ýolun goýup,
Danalaň yzyn eýerip,
Arkadagly Serdar geldi.*

*Her işde maslahat salan,
Berkarar döwletin guran,
Neslini iline beren,
Arkadagly Serdar geldi.*

*Bir atanyň ýeke ogly,
Halkyň Arkadagy boldy,
Kyblasynyň pähmin alyp,
Arkadagly Serdar geldi.*

Saçyň

*Güler yüzüň, ak alkymyň,
Inçe biliň, derek boýuň,
Hayran edýär öwşün atýan,
Gulaç-gulaç gara saçyň.*

*Sen meň üçin dörän zat,
Aklym alan perizat,
Çekdirmen ahy-perýat,
Huşym aldy gara saçyň.*

*Hünji deý düzülen dişiň,
Aý dek gyýma galam gaşyň,
Aýny wagty juwan ýaşyň,
Nogta ýaly gara saçyň.*

*Uz basyp assa ýörişiň,
Näz edip ogryn garayşyň,
Aý dek ýüzde ýáý deý gaşyň,
Görk beryär gara saçyň.*

*Ak ýüze dökülen saçyň,
Ýatladýar jennetiň için,
Maňa tarap bolsun göçüň,
Içiň-daşyň gara saçyň.*

*Gardan ak mymyk bilegiň,
Dünýede sensiň dilegitim,
Ýeke-tägim hem geregim,
Nesip etse gara saçyň.*

*Gözellikde tayý tapylmaz,
Sensiz göwne jayý tapylmaz,
Nika ýüzigi dakylmaz,
Ýassanmasam gara saçyň.*

Ataň arzuwy

*Aýşa, Arslan, Annagözel,
Dünyä indi körpe Maral,
Gulkileri çuwal-çuwal,
Şular bilen durmuş gözel.*

*Agtyk diýen süýjije zat,
Işden çykyp gelseň ýadap,
Dynjyn alýaň ýadawlyk ýat,
Hem ertire berýär kuwwat.*

*Arslan oýnar pişijek,
Maral entek kiçijik,
Annagözel ýeserjik,
Aýşa ýazar eserjik.*

*Kelam aýtdym siz hakda,
Agtyklam ýatda sakla,
Emen süýdüni hakla,
Ataň pendini ýatla.*

Dildar

*Bir sebäpden duşan ýar,
Seni göresim gelyär.
Kalbymda arzuw-hyýal,
Joş urýar näzli dildar.*

*Baran wagtym ýanyňa,
Saýrak dilim lal bolýar.
Söz tapamok diýmäge,
Özüň bir zat diý dildar.*

*Sen şeýle bir mylayýym,
Meň üçin dogan aýym,
Ýürek sorayár tayýn,
Ýüregimiň tayý dildar.*

*Duşan wagtym ýagyşdy,
Zemin ýüzi gül açdy,
Aý aýlandy, ýyl geçdi,
Çen boldy oýlan dildar.*

*Ilki kalbym açanym,
Gözellerden seçenim,
Nesip etse gujagyň,
Armanym ýokdur dildar.*

*Söýmeklik hem söýülmek,
Bagtyň açary diýmek,
Saňa bal, maňa gaýmak,
Diýsinler bize dildar.*

Söhrat

*Şükür bu gün toy toylayás,
Geçmişden geljege baryás,
Täze döwür, eyýam guryás,
Beyík Watanyma şöhrat.*

*Dana ata Magtymguly,
Arzuw etdi bu zamany,
Arzuwlary hasyl boldy,
Berkarar döwlete şöhrat.*

*Saçak ýazyp supra ýayán,
Bu gün Türkmen bir jem bolan,
Aslyn Oguzhandan alan,
Agzybir ilime şöhrat.*

*Zähmet çekip, derin dökiüp,
Watan diyip jebir çekip,
Türkmeniň baydagyn dikip,
Parladan ilime şöhrat.*

*Aşyp geldi asyrlary,
Bedew aty, Türkmen halý,
Ginnese ady ýazyldy,
Türkmen bedewine şöhrat.*

*Abraýy dünyä dolan,
Garaşsyz, Bitarap bolan,
Sarsmaz döwletini guran,
Türkmen milletine şöhrat.*

Ene-ata, dost- dogan, garyndaş hakda

*Ene-ata keramatdyr zada deňelmez,
Hiç bir zat hiç haçan ormuny tutmaz,
Bardyr ynsan onuň parhyn aňlamaz,
Ýakymu-ýat dost duşmanyn tanamaz.*

*Doganyň dogana tobasy ýokdur,
Danalaryň aýdan sözleri hakdyr,
Namarda ynansaň messebi ýokdur,
Mert üçin iň gymmat söz ýeke-täkdir.*

*Bir görenňe tanaman dostonum diýilmez,
Her bir kişi içki syryň berilmez,
Çyn dost üçin şirin janyň aýalmaz,
Yowda-toýda çapar ýeter eglenmez.*

*Garyndaş ýeg - daýy bor dürli-dürli,
Bardyr hossarçyly, açyk göwünli,
Käsi işi düsse süýjüdir dili,
İşi bitenden soň şol önküligi.*

*Bardyr adam çöken göwnüň gösterer,
Arzyň aýtsaň gaşyn çytman bitirer,
Ýönekeyje başyň göge ýetirer,
Ýaşan ömrün alkyş bilen geçirir.*

*БИРИНЖИ
БӨЛҮМ*

Аркадаг

*Васың этсем Түркменистан,
Гечмишиңде бардыр гуссаң,
Бу гүн болды жәннет мекан,
Пайхасың билен Аркадаг.*

*Даналарың ёлун тутдың,
Яшулулара хормат этдиң,
Тәзе оба-шәхер ачдың,
Халкың үчин кән Аркадаг.*

*Кын гүнлери еңип гечдиң,
Ватан дийип касам ичдиң,
Халкың үчин ак ёл ачдың,
Диңе өңе ёл Аркадаг.*

*Бәш велаят, бәш догандыр,
Ақ алтын экип гелендиր,
Галла оруп байрак аландыр,
Биркемсиз йыгнап Аркадаг.*

*Кәбә гитдиң, дилег этдиң,
Улы ишилең башын тутдың,
Тутан максадыңа етдиң,
Гахрыман огул Аркадаг.*

*Аллам узак өмүр берсін,
Дөвлет гурдуң, бакы дурсун,
Түркмен или тоя барсын,
Тоюң көп болсун Аркадаг.*

Огулларым

*Яилық дурмаз душуңда,
Гечер гөйә дүйшиңде,
Ёлуң тапғын хушуңда,
Соң гиң болар огулларым.*

*Мунда иң гыммат зат вагт,
Сарпалы тут этгин нагт,
Шонда сен тапарсың багт,
Бикәр болма огулларым.*

*Чагаларыңа эдеп бергін,
Таяксыз сөз билен ургун,
Өзуң гөрелдеси болгун,
Эдеп берсең огулларым.*

*Сениң достуң көп болмасын,
Дайсең иле геп болмасын,
Башыңа бир иш дүймесин,
Бир дост етер огулларым.*

*Зәхмет чексең газанч этсең,
Хакы бардыр гарылларың,
Хасабыңы дөгрө этсең,
Халал бардыр огулларым.*

*Сәхер туруп дилег этсең,
Парзларыңы бержай этсең,
Пәк ниетли ёла чыксаң,
Хасыл болар огулларым.*

*Ниет пәлиң дүзүө тутғын,
Весьетими кабул этсөң,
Эмен сүйдүң халал этгин,
Ялканарсың огулларым.*

*Келам айдып этсем тамам,
Сөзлеримде болмаз гүман,
Ата пендин бер Рахман,
Амал этсин огулларым.*

Өкунмегин

*Гулак гой сен эй адамзат,
Овал саглык, соң галан зат,
Хасса болман, болгун азат,
Гич болуп соң өкунмегин.*

*Яш хем болсаң яшлык этме,
Мылхандыр ол гечер гидер,
Энең берен сүйдүн хакла,
Яш гечип соң өкунмегин.*

*Ырск Алладан билгин шуны,
Өз хакыңа кайыл болгун,
Несип этмез кишиң хакы,
Гөз дикит соң өкунмегин,*

*Мунда хер кес сынағдаадыр,
Кимси гарып кимси байдыр,
Ахыретде хасап бардыр,
Иман газан, өкунмегин.*

*Бидөвлете яран болма,
Бир табакдан тагам ийме,
Гайымлыгы элден берме,
Сырың берип өкунмегин.*

*Бир иши этсең бутин этгин,
Илки аңырсына етгин,
Аз геплегин, көп диңлекин,
Ялңышып соң өкунмегин.*

*Жахан гиңдир, ёл инчедир,
Мундан хемме гечмелидир,
Жомартлық мердин ишидир,
Төвекгел бол өкүнмегин.*

Түркменистан

*Бу гүн тоюң улыдан туттдың,
Гоян максадыңа етдиң,
Чар тараптың хайран этдиң,
Гараисыз сен Түркменистан.*

*Даналарың хыяллары,
Арзувлары хасыл болды,
Түркмениң багты оянды,
Битарап сен Түркменистан.*

*Әхли гечен әгиртлер,
Ханлар, беглер, солтанлар,
Тирсегиңе ғал сердарлар,
Өзбашдак Түркменистан.*

*Дөрт пасыллы йылларың бар,
Асыллы огул – гызларың бар,
Айдың ачык гелжүсегиң бар,
Яшыл туглы Түркменистан.*

*Ватан үчин ғөрешидилер,
Жанындан жыда дүшидилер,
Бу гүн кән гараидылар,
Гөрсем дийип Түркменистан.*

*Гараышылан ажап заман,
Бу гүн саңа хемме хайран,
Кынчылық гечди Рахман,
Дүниә нусга Түркменистан.*

Ятла

*Бир гун баша дөвлет гелсе,
Гарып яның ерден галса,
Ағыр гүнүң ызда галса,
Мыдам гечен гүнүң ятла.*

*Бу пелегиң ойны кәндир,
Гелди дийип ынам ёкдур,
Халал, харам хасап хакдыр,
Шоң үчин гечениң ятла.*

*Кынчылық, дурмуш сынағдыр,
Еңмеклик сениң боржусұдыр,
Еңілсөң өңки гүнүңдир,
Яң берме гечениң ятла.*

*Танагын досты-душманы,
Бир болар хак достуң саны,
Аши достудыр булаң кәни,
Баш достуң өлүнчәң ятла.*

*Билсең ярадан Алладыр,
Ақ сүйт берен энең бардыр,
Экләп саклан атаң бардыр,
Начар доганларыңы ятла.*

*Тоя барсаң төре гечме,
Бисум болуп ийме-ичме,
Гөз үчин пулуңы сечме,
Нана зар гүнүңи ятла.*

*Дилегим Бирибардан,
Илим болсун абадан,
Шүкур этгин Рахман,
Хемише Хакы ятла.*

Гөвнүм

*Башдан гечен илки сөйгим,
Сенде галды шатлык дуйгым,
Нечун күйседи йүргим,
Билмедим алданан гөвнүм.*

*Калбым гоймады эркиме,
Багт берилмез хер киме,
Сениң овадан горкуңе,
Арзув эдип галан гөвнүм.*

*Мекдепде биле окапдык,
Кә вагтжык гүрлешибидик,
Эсасам хат алышыпдык,
Хат геленде жошан гөвнүм.*

*Окувда габат геләйсек,
Утанарадык бир-бирекден,
Йөне велин чын йүрекден,
Иң багтлы шол гүн гөвнүм.*

*Бир гүн окувдан галаисаң,
Мүң алада, мүң тикир,
Эртеси окува гелсең,
Ала яз болан гөвнүм.*

*Шейле шат гечиэрди гүнлер,
Тарытыңа етмез диллер,
Сөйгүмизе шаят иллер,
Я гөз болды, я дил болды гөвнүм.*

*Ине бир гүн хатың алдым,
Бегенип асмана галдым,
Йөне ачып гамгын болдум,
Бегенип гынанан гөвнүм.*

*Арзув баша бармады,
Белки мен эжиз болдум,
Гөриплер үстүн чыкды,
Арманлы галан гөвнүм.*

*Хилегәр байнамады,
Өзүң дири шаятсың,
Той газаны гайнамады,
Той тутуп ойнамады.*

*Йөне ара чөп атды,
Яман ниетине етди,
Нәме бейле жсан чекди,
Айырмак үчин гөвнүм.*

*Ватан гуллуга чагырды,
Ыкбал ёлумыз айырды,
Бейле гүнлер ағыр дегди,
Шейдип сенден галан гөвнүм.*

*Менә гуллуга гитдим,
Сенем той шайың тутдың,
Кими багтлы этдин,
Багтыңы ислән гөвнүм.*

*Шейдип дурмуш довам этди,
Кимси пайыны алды,
Кимси айыны алды,
Үшк одун гөрен гөвнүм.*

*Сениң язан хатларың,
Ичинде суратларың,
Хенизем бар ислесең,
Кә гөрүп окан гөвнүм.*

*Сениң адың үүрэгимде,
Чыкармайын дашина,
Бу гүн кырк йыл болупдыр,
Сениң язан хатыңа.*

*Кырк йылдыр дурар хатың,
Айдабилмен сениң адың,
Он еди яшлы суратың,
Шол дуркуңы истәр гөвнүм.*

*Белкем сен дөгры эденсің,
Өз диен багтың тапансың,
Билгин багта мынасыңың,
Мен шаяды диййәр гөвнүм.*

*Огланжықдым, эййәм ата,
Белки сенем багтлы эне,
Багтың болсун, болсун ене,
Шонда арам тапар гөвнүм.*

*Догрымыка ятланым,
Белки догры дәлдир бу,
Йүрек дийди догрудыр,
Сыр дәлдир бу сөйгүдир.*

*Шейдип ыза сер салдың,
Талып йыллара гелдин,
Ичиң дөкдүң, ынқысалдың,
Инди бир бес эт гөвнүм,
Бес эдәй, бес эт гөвнүм.*

Арзув

*Сен бир ынсан үчин дөрән,
Улы кичи ерден йөрән,
Менә саңа аклым хайран,
Калбым сенден долы арзув.*

*Кәте гелйәң, кәте гидйәң,
Арасында йыллар ашиң,
Сабырсыз саңа гарашын,
Гөзлерим ёлуңда арзув.*

*Чәгиң ёкдур дүниә етйәң,
Хеммелере гүәңсак ачаң,
Йүреклерде орнуң тапяң,
Орнуна мынасып арзув.*

*Сенә атлы, мен пыйада,
Гоймагын мени уйада,
Дүние дурсун, сен бир яша,
Дурмуш сенсиз болмаз арзув.*

Агтык хакда

*Оглумың гызы болды,
Шатлык берди өймүзе,
Хеммелер гелди үйшүп,
Бизиң агтык тоюмыза.*

*Эжемжсан адын берди,
Тогсан ики яшында,
Огул-гыз, агтыклар болуп,
Отурдык оң гашында,*

*Алла берен Аннагөзел,
Бегендик, айдылды газал,
Дурмуши ёлун болсун гөзел,
Адын берди гарры энең.*

*Улы багт бәбек алмак,
Огул-гыздыр, агтык сөймек,
Несип этсе ене алсак,
Оlam болса огул бәбек.*

*Пархы болмаз оглы-гызы,
Болуп дурсун ыза-ызы,
Гувандырсын эне-атаны,
Шондан башга багт бармы.*

*Улалсаң халычы бор сен,
Көп окасаң борсың лукман,
Йөне кәриң болсун хөкман,
Бегенер атаң Рахман.*

Aшгабадым

*Догдук депәм, гөзел мекан,
Тарытыңы этсем беян,
Васпың әдин язсам мукам,
Ак шәхерим Ашгабадым.*

*Ашыкларың шәхерисиң,
Пасылларың баҳарысың,
Асыр ярым тарыхлысың,
Гадым шәхер Ашгабадым.*

*Бу гүн сенде ақжап чаглар,
Ичин-дашың дүрли бағлар,
Илериңде белент дағлар,
Алтын көлли Ашгабадым.*

*Сәхер сергин ховаң бар,
Сенде гелжек, довам бар,
Гүндиз ялы гијәң бар,
Айдың шәхер Ашгабадым.*

*Гечмишиңде бардыр жәебир,
Гелди инди ақжап дөвүр,
Сенде бу гүн сөнmez өмүр,
Бакы шәхер Ашгабадым.*

*Ак мермерден гурдың шәхер,
Дүниә йүзи хайран бакар,
Гөрмединдер арзув эдер,
Гөрсем дийип Ашгабадым.*

*Сәхер чагы йөрииши этдим,
Сейилгәхде, багларыңда,
Йүргегиме арам тандым,
Жана шына Ашгабадым.*

Гоңши

*Сәхер билен горушыйэс,
Хал-ахвалы сорашяс,
Ене гиже хошлашияс,
Саг аман тур гоңшулар.*

*Хем дөгандыр, хем достдыр,
Мениң әзиз гоңшулам,
Бир-биреге хоссардыр,
Гара-гадыр гоңшулар.*

*Хайсы бири той тутса,
Жемленип бары үйшер,
Ылғашып хызмат эдер,
Мыхманлара гоңшулар.*

*Арам-арам күшт ойнаяс,
Кә утуляс, кәте утяс,
Кишимши билен ғөк чай ичийэс,
Ич дөкушип гоңшулар.*

*Бири хамырын эдер,
Бири чорек биширер,
Шейдип гүнин гечирер,
Бир сачакда гоңшулар.*

*Гөйә бир энәң баласы,
Бәкжеклемешер чагалар,
Хер бир гүни шат гечер,
Мисли той дек гоңшулар.*

Нохур или

*Дага дийип ёла дүшидүк,
Гелип дост өйүнө дүшидүк,
Ич дөкүшип гөвүн ачдык,
Мыжман сөер Нохур или.*

*Гүдраты бардыр бу даглан,
Совук сувлы. чешме-чайлы,
Белент-песли даидан жайлан,
Чай-чешмели Нохур или.*

*Керт-кертдир гаялары,
Салкын баглы саялары,
Язда чыкар чарвалары,
Жүлгеси бар Нохур илиң.*

*Халасы бар, балдан датлы,
Мотолы бар гечи сүйтли,
Бөвүрсленли, ир-иймишли,
Алма-нарлы Нохур или.*

*Сенде бардыр көп тәсин сыр,
Көти гөрен гарры Нохур,
Башыңдан гечендириң асыр,
Гожса даглы Нохур или.*

*Достум менә бес эдэйжек,
Гөрмединдер гөрсүн дийип,
Саза салып сес эдэйжек,
Тарыныңы Нохур или.*

Докмачылар

*Докма дарак какан эллер,
Халал зәхмет чекен эллер,
Тарып әдип сайрап диллер,
Васпыңызы докмачылар.*

*Ак алтындан өнен өнүм,
Бизи дүниә танаңын,
Түркмениң абраійыны,
Байдак кимин парладяр.*

*Дүрли ғөрнүш әгин-әшик,
Улы-кичи хемме ашық,
Жана шыпа ёрган-душек,
Өндүрийэндир докмачылар.*

*Йүзләп бардыр кәрханалар,
Мұңләп ишләр гелин-гызлар,
Ишине уссат йигитлер,
Кәрин соер докмачылар.*

*Гадымдан гелійэндир бу кәр,
Билийэндир эне-мамалар,
Гөрелде алсын несиллер.
Довам әдер докмачылар.*

*Пагтанаң хер ханасы,
Денәлипидир алтына,
Эгиремек несип әдипдир,
Докмачылаң бағтына.*

*Эгирдиң өнүм этдиң,
Бәслешидин орун тутдың,
Дүниәде белли этдиң,
Түркменлери докмачылар.*

Шукур эт

*Сынағ үчин гелениң бил,
Эдібілсең зикир эт.
Ниет пәлиң дүзүө тутуп,
Өз хакыңа шукур эт.*

*Гадыр билмез хер бир киши,
Сен дең болма яғышылық эт,
Яғышылық әрин үшидир,
Хак сөермиш жәннете ет.*

*Уалмагын пес палликден,
Хемише пәлиңи пес тут,
Гайра дур текепбирликден,
Саглығың диле, шукур эт.*

*Галдыржак болгун яғышы ат,
Билгин жұсанам аманат,
Хер демиңе бар хасабат,
Китабы ачғын керамат.*

*Бела башы дилдендир,
Диймегин соң илдендир,
Геп-гыбатдан даида дур,
Ялғышсаң өзуңден гор.*

*Ерин билип барың харч эт,
Етиме болгун хоши ниет,
Алкыш алып жәннете ет,
Энең-атаңа шукур эт.*

*Дүниә иненсиң аманат,
Он ики яшдандыр хасабат,
Ызыңда галсын ягы ат,
Иманың диле, шукур эт.*

*Кәбәң әнең, қыблан атаң,
Бар вагты башыңа тәч эт,
Өңүнде болмасын хатаң,
Алкышын ал, мырада ет.*

*Хетден гечме, канагат эт,
Небис бела ардыңда тут,
Хач парзың битир, бержай эт,
Вагт мыхмандыр, тикир эт.*

Сөйги

*Ышк оды серим алды,
Яр саташды гөзүме,
Ынанмады сөзүме,
Бу не ахвалдыр сөйги.*

*Яңы он алты яшымда,
Бир гыз хушумы алды,
Дүйнекиң я хүймүка,
Бейле болармы сөйги.*

*Гиәжелерине укы ёк,
Сөз гатсан йуз беренок,
Йүрек диен эденок,
Шейле болармы сөйги.*

*Баржса болан байлыгым,
Олам он алты яшым,
Башга задым ёк мениң,
Ынанай, ынан сөйги.*

*Нәме башымдан индиң,
Башга йигит ёкмуды,
Я башгалар докмуды,
Сырыңы айдай сөйги.*

*Илки башида суйжы сөйги,
Соң этдирийәң улы гайгы,
Гоша гумра берийәң жәебри,
Экцир дәл, вена бер сөйги.*

*Сөйги диен жұадылы зам,
Гайғы-гамдан этгин азат,
Орун берер шекер-набат,
Сүйкүи хем мәхирли сөйги.*

*Хер кес сенден хантамадыр,
Шатлығың хем гуссаң бардыр,
Тайын тапан багтлыдыр,
Маңада бер пайым сөйги.*

Гүнлерим

*Дүнийә гелип ғөзүм ачым,
Едимде мекдебе гитдим,
Окувымы тамам этдим,
Мекдепде окан гүнлерим.*

*Он алта етенде яшым,
Ялтанмадым зәхмет чекдим,
Үрсгал тапдым, дөвлет тапдым,
Абрай алан гүнлерим.*

*Яшым он секизе етди,
Гуллук даша алып гитди,
Йигримим Сибирде битди,
Совукда гечен гүнлерим.*

*Гуллукдан соң өе гелдим,
Көне кәре эе болдум,
Гелжүегиме серим салдым,
Гечмииш им ятлан гүнлерим.*

*Яшым йигрими бәше етди,
Энем-атам тоюм тутды,
Гызыл курте дула гечди,
Той шайын тутан гүнлерим.*

*Отуз болуп гечди яшым,
Ак болупдыр гара башым,
Огул-гызым алды дашым,
Неслими ғөрен гүнлерим.*

*Перзентлерим етишиди,
Жай салмак агыр дүйди,
Хеммесем гечди гитди,
Жай той тутан гүнлерим.*

*Кырк яша баран вагтым,
Хас гоялып акыл хушум,
Кырк бәйде агтык гөрдүм,
Гелин чай ичен гүнлерим.*

*Бу гүн яшым алтың оны,
Гейдирдилер гырмызы доны,
Эдин дилегдир доганы,
Эллиден гечен гүнлерим.*

*Мусулманың арзувы,
Берседим харч парзымы,
Мекгеде дилег этдим,
Кәбә баран гүнлерим.*

*Пыгамбер яши арзув этдим,
Өңүмде кән максат тутдым,
Алтмыш уч яши тоя етсем,
Несип этсе шол гүнлерим.*

*Яраданың берен өмри,
Гөруп гелен ёк өңүни,
Хемише эдин доганы,
Иманым дилән гүнлерим.*

*Бу дүнйә бир ажсан заман,
Тоба эдип болгун аман,
Калбындан айдан Рахман,
Ичими дөкен гүнлерим.*

Дөтде достум

*Бу гүн ятлап өтөнлери,
Отурдым гама батып,
Сен хемише калбымдасың,
Вепалы Дөтде достум.*

*Билеҗе мекдебе гитдик,
Еди яидан танан достум,
Дүрли дурмуши ёлун гечдик,
Хакдан ичен, халал достум.*

*Яшлыгымызың диең чагы,
Яда саляр Ленин багы,
Гөрупдик хинди киноны,
Гызлар билен кәте достум.*

*Сен шейле бир гиң огландың,
Шу дүниә үчин догландың,
Сайлан гызыңа өйлендиң,
Арзувина етен достум.*

*Бу гүн уйиди көне достлар,
Деря, Дурды, Шамыратлар,
Сени ятлап гулышидилер,
Ятлара мынасып достум.*

*Яңы элли бәшие етдин,/
Огул-гызларыңы сечдин,
Ата болдуң, баба болдуң,
Агтык гөрүп гиден достум.*

*Ики оглуң бар, икем гызың,
Арқайын ят, дүзүв ызың,
Довам эдер гоян ёлуң,
Огулларың Әттөде достум.*

*Сен хакда айданым аздыр,
Сен ялы достум кән дәлдир,
Муны язан Рахмандыр,
Чын адың Атадыр достум.*

Дұнъе

*Бу яланча кимлер гелип гечмеди,
Кимлер мунда ажысы-сүйкү датмады,
Сорагым көп, сөзүм саңа гечмеди,
Кимлери диңгедиң яланчы дұнъе.*

*Гөрөглы дей әрлер гечен,
Пығамбер дин ёлун аchan,
Ахун, тир сұтхнлер гечен,
Айт сен достың бармы дұнъе.*

*Кәте-кәте бегендирийәң,
Бакы дей ынама гирийәң
Соңам бирден булап урят,
Ким болса пархы ёк дұнъе.*

*Кимси гелди көшк салды,
Шунча йығнап ене азды,
Әзи гечди киме галды,
Йығнан задың алан дұнъе.*

*Дадырдың тагамын дөвргүң,
Голайдан этмедиң хөвргүң,
Ойнадың, горкездиң жәбериң,
Хөвгрсиз, жәбірли дұнъе.*

*Сен билен бәслешен болмаз,
Бир гиден доланып гелmez,
Сен бир шейле гадыр билмез,
Этәжеги ичинде дұнъе.*

*Ялңыши айтсам геч ғұнәми,
Сең ғстіңе атып хатаны,
Чыкарып билмедим маны,
Йұзбе-йұз отурып дүнъе.*

*Саңа гелип мал йығнан кән,
Соңун сайман тикир эттән,
Өмүр гысгадыр Рахман,
Йығнан малың галжасқ дүниә.*

Ойланым

*Асманың тәмиз вагтыды,
Даң атманды ир ояндым,
Бир зат етмейән ялыды,
Отурдым, турдым ойландым.*

*Даша чыкдым, өе гирдим,
Хеммелер сүйкән уқыда,
Өз-өзүме хабар гатдым,
Дурмуши хакда ойландым.*

*Бири ятман ишлейәр,
Бейлеки ятып иййәр,
Була деңлик болмаяр,
Деңлик гөзләп ойландым.*

*Хер кес мисли сувсан мал,
Чар тарапа харс уряр,
Гыссанып нирә баряр,
Сорап билмән ойландым.*

*Огул атадан совашды,
Доган-догандан дашилашды,
Аз гөрен Ватандан гөчди,
Көп зат хакда ойландым.*

*Көне достуң ятдан этме,
Тәзе доста ичиң дөкме,
Небсиң үчин гөзден дүшіме,
Дийип өзүм ойландым.*

*Гөвнүмде галмасын арман,
Вах этжекдим галды диймән,
Вагтында этгин Рахман,
Хер гүнүм хакда ойландым.*

Гелжегиңе

*Адам оглы ийсе-ичсе,
Ине-гана гүни гечсе,
Газананын тойда сечсе,
Довам едер гелжегиңе.*

*Эйе болгун өз эркиңе,
Бөвөт бол гары небсиңе,
Баха бер эден шишиңе,
Ёл ач ягты гелжегиңе.*

*Жаным саг дийип даянма,
Малым көп дийип бегенме,
Ынам ёкдур бу гүнүңе,
Сериң салғын гелжегиңе.*

*Он ики сынаң дүзүв вагты,
Газанжак бол ягты багты,
Өз элиңден гелйэн вагты,
Назар айла гелжегиңе.*

*Гарыба, бая дең өлүм,
Гечйэр дийип этме зулум,
Хайыр шиде болсун гөзүң,
Ак ёл ачар гелжегиңе.*

*Мес дийип гүлип бакмагын,
Пес дийип гыйя бакмагын,
Месе, песе дең гарагын,
Барсан дөгры гелжегиңе.*

*Бир-биреге бол мәхрибан,
Халын сора даңда дурман,
Гечегчисиң бил Рахман,
Ягшы ат гой гелжүегиңе.*

Ватанымдан айырма

Эй бейик Бирибарым,
Сенден этжәек дилегим,
Гөбек ганым даманым,
Ватанымдан айырма.

Мениң мұқаддес боржұсум,
Ата Ватаны горамак,
Хем арым, хем намысым,
Ватанымдан айырма.

Гөзгүм ачып гөреним,
Өмүр оркүм диеним,
Гүл аchan гөзел юрдым,
Ватанымдан айырма.

Эне топрак баҳасыздыр,
Ватаны ёк атасыздыр,
Догдук депәм, энем-атам,
Ватанымдан айырма.

Ят илере ырсғым атма,
Өз илимден гитмели этме,
Ватан зарын чекмели этме,
Жаңы тенден айырма.

Илин ташлан чекер арман,
Айралыға ёқдур дерман,
Өлең яғышы дийр Рахман,
Ватанымдан айырма.

Эне

Эне хакда айданлар кән,
Менем бираз айтсам диййән,
Ак сүйдүн берип улалдан,
Мәхрибан энедир-эне.

Энәниң бар арзувы,
Улалдып адам этсе,
Сессиз аглат гынанан,
Эллериңе тикен батса.

Йүрги гүлден нәзикдир,
Оны ынқытмак языкдыр,
Бегенжүңе дең шәриkdir,
Бу дүнийә индирен эне.

Улалсан ғоч йигит болсаң,
Доганларыңы сылан сөйсөң,
Той тутсам , гелин әберсем,
Дийип арзув эден эне.

Үстүңде ганатын ғерер,
Өзи иймән саңа берер,
Гелжегиңи өңден ғөрер,
Йүрек дуяр, сыйзар эне.

Гараияндыр сыр билдирмән,
Мыдам гөзи ёлуңдадыр,
Башыңа тәч эт Рахман,
Кәбә деңелендир эне.

Байрам полис

*Дост хакында сөз ачайын,
Сен хакда белләп гечейин,
Отуруп гөк чай ичейин,
Сениң билен Байрам полис.*

*Улы билен улы ялы,
Кичи билен кичи ялы,
Бармы башига сениң ялы,
Эгиндеешлең байрам полис.*

*Сенде ёкдур гөвүн йыкмак,
Я эжиз дийип кемситмек,
Мәтәчлере көмек этмек,
Сениң ишин Байрам полис.*

*Сунгата хормат гоййаң,
Китап ачмагы сөййәң,
Көне маслахат берійәң,
Сорасалар Байрам полис.*

*Ики адың бар, бири Ягды,
Доглан гүнуң ягмыр гүйды,
Рахман хак сөзлер дийди,
Сен барада Байрам полис.*

Төжөн диерлер

*Вахарманың меканы,
Иениң ёк арманы,
Муңа Төжөн диерлер,
Чайы дердиң дерманы.*

*Төжөн деряң сувы билен,
Экин экип экленен,
Какы билен чайын ичен,
Шекер-набат ислемез.*

*Сунгата хормат гояр,
Или ягышыдан-ягышы,
Айдымы билен танаалар,
Ол белли Мәлик багшы.*

*Төжөн сенден көп зат гечен,
Нахарларың бишийә хачан,
Көп геплейәр диймәвери,
Адамларың аңы гачан.*

Бабадайхан

*Дүйн ялыды дүйбин тутды,
Бабадайхан или үйшүп,
Бу гүн болса тоюн тутды,
Докма фабриги ачып.*

Кака

*Кака или той тутяң,
Гұтлы болсун тойларың,
Докма фабригин ачаң,
Гувансын несиллерин.*

*Докмачылар гелди бу гүн,
Гұтлы болсун диймәге,
Бизем тайяр сизиң билен,
Той палавыны иймәге.*

Балканым

*Деңзиң бар, дагың бар,
Деңсиз, тайсыз нарың бар,
Ёмут-гөклөң илиң бар,
Небит, газа бай Балканым*

Дашогуз

*Дашогуза болсаң мыхман,
Гарышы алар, гашын чытман,
Өйлерине салмаз олар,
Эллерине сув акытман.*

*Дашогузда Шалаң шасы,
Ийсөң доюп болмаз мәши
Гөк ғүрбеги, гаррыгызы,
Күнжүсиси бар мелхем яғы.*

Мары

*Мара гелдик гезмәгө,
Ядавлығы язмага,
Ер галмады иймәгө,
Сөз берсең гутламага.
Мара гелдим иши билен,
Иши салышидық чиши билен.*

Лебап

*Амыдеряң сақасында,
Мирапчылық эден Лебап,
Ак алтыны, док бугдайы,
Мұңләп- мұңләп әкен Лебап.*

*Йигитлері көп тойларда,
Пәлванлары йықан Лебап,
Көйтендаглы, чынар бағлы,
Мыхмансөер или Лебап.*

ИКИНЖИ БӨЛҮМ

*Аркадагдыр
Ватаным Туркменистандыр,
Гарашыз хем Битарапдыр,
Асуда асманым бардыр,
Буйсанқұсымыз Аркадагдыр.*

*Обалардыр, шәхерлердир,
Велаятлар ағзыбидир
Бәш дөганы жәмелән Лидер
Бир сачага Аркадагдыр.*

*Пайтагтымыз мермер геен,
Дүниә тарыхына гириен,
Гөзелликде нусга болан,
Гөзбашында Аркадагдыр.*

*Гиҗеси ай-айдыңдыр,
Гүндизи гөвне жәйдидир,
Халқ үчин бир тен, жәандыр,
Ил оглы Аркадагдыр.*

*Дүниәң үзү дост-догандыр,
Көплер гөрелде аландыр,
«Дөвлет адам үчиндир!»,
Йөрелгели Аркадагдыр.*

*Кынчылыштар баидан гечен,
Гелжүсегимизе ак ёл аchan,
Асудалық ёлун сечен,
Халқы үчин Аркадагдыр.*

*Илим абат, юрт абадан,
Яшасың гелійәр яңадан,
Түркмени дүниә танадан,
Буйсанжұымыз Арқадағдыр.*

*Деңсиз-тайсыз ақырап заман,
Халқың сайланы Гахрыман,
Хакың халаны мәхрибан,
Шан гетирен Арқадағдыр.*

Өзүңдендир

*Бир ишиң башына барсаң,
Сөз берип сөзүңден дәнсең,
Менңки хич боланок дийсең,
Гүнә сениң озүңдендир.*

*Хер ииده бир чыкалга бар,
Чыкалгасыз бир өлүм бар,
Иш битиржек ёлун гөзләр,
Оңармасаң озүңдендир.*

*Маигалада, мәрекеде,
Маслахатда, хер бир ииده,
Саңа сала салынмаса,
Себәби сең озүңдендир.*

*Багрыңдан өнен чагаң,
Гысганып горан чагаң,
Хассалап йатан чагың,
Сорамаса өзүңдендир.*

*Чагаң тербие алмаса,
Сенден гөрелде гөрмесе,
Эне-ата хормат гоймаса,
Гүнә диңе өзүңдендир.*

*Сыналарың абат вагты,
Гечирсең баҳасыз вагты,
Бор гараңкы, болмаз ягты,
Көр болаңсоң өзүңдендир.*

*Хер бир иши баиламакда,
Кынчылык ёк жұван яшда,
Яшлық гечип галса даңда,
Бикәр гечсөң өзүңдендір.*

*Халал зәхмет ёлуң ачар,
Бикәрлерден хер зат чыкар,
Бидөвлетден рысгал гачар,
Рысғың ғөчсе өзүңдендір.*

*Абраій кын топламак,
Аңсатдыр бош геплемек,
Халал ийит шилемек,
Селәүсермек өзүңдендір.*

*Кемсиз адам оғлы ёқдур,
Билмек, дүзелмек боржыңдыр,
Дүзелмесең азабыңдыр,
Дүзелмек сең өзүңдендір.*

*Бу яланчы чархы пелек,
Айлар чархын гелер гезек,
Элиң билен гурсаң дузак,
Пелек нәтсин өзүңдендір.*

*Башың хич болмасын думан,
Вагтың гечирме бигуман,
Хасап бержесексиң Рахман,
Жоғап тапмак өзүңдендір.*

Доглан гүн

*Бу гүн сең доглан гүнүң,
Саңа арзув эдейин,
Сен бараңда хакыкаты,
Догры белләп гечейин.*

*Сениң ялы йигитлер,
Көп гелсин бу жахана,
Ханы эркеклер дийип,
Эдилмесин бахана.*

*Ялан дәл чын бегенйән,
Абраійыңа гуванян,
Узак яш арзув эдйән,
Доглан гүнүң гутлайан.*

*Яранмак дәл, йүрекдендиր,
Танышлыгымыз узакдандыр,
Берен сөзүң полатдандыр,
Өмрүңем полат дей болсун.*

*Менә сөзүм соңлаян,
Башга-да гутлаҗык кән,
Узак яш арзув эдйән,
Доглан гүнүң гутлайан.*

Бивагт гелен ажыл
Августың йигрими секизи,
Ики мүң үйгрим бир үйлүс,
Яңы башилан гүйзүң гүни,
Айра салды Маралымы.

Той арзувлаң хасыл болды,
Өле гоша гелин гелди,
Яңы яшың элли болды,
Бу гүн гөзлер яша долды.

Я сыркавлап ятмадың,
Я ичине салдыңмы?
Ағырыңы айтмадың,
Я олжегиңи билдиңми?

Бу шум хабар дүнйә долды,
Чагаларың үзү солды,
Доганларың легзан болды,
Нәме бейле ажыл гелди.

Агтыкларың сораяр,
Энем ниреде диййэр,
Хер гезек соран вагты,
Мениң багрымы дилийэр.

Арзув эден ақсалың,
Дүйдансыз хасыл болды,
Энтек-энтек герекдин,
Ховлымыз бошап галды.

*Жыназаңа гелен адам,
Обамыза сыгмады,
Сең үстүңе гүм ташламак,
Хер бир киме етмеди.*

*Дийәкәк дәлдим бу сөзлери,
Йүрек диен этмеди,
Чагаларың зарын сеси,
Гөз өңүмден гитмеди.*

*Сенсиз болғақ тәзе дурмуши,
Хич ичиме сыгмады,
Бу затлары ағыр гөрди,
Йүрек хем эжىзледи.*

*Разыдырын мен сенден,
Сенем разы болгун менден,
Бу гүн хошлашмалы болдум,
Жайың болсунда жәннетден.*

Яман экен

*Орта ёлда дүйәң чоксе,
Ёлдашың дүниәден отсе,
Азың галып көпүң гечсе,
Мисли ахырзаман экен.*

*Өле гирйәң, даша чыкян,
Геләйжек ялы гарашын,
Гайта-гайта гапа бакян,
Гарашмаклык яман экен.*

*Адам башы даидан гаты,
Ықбал урса ағыр йуки,
Чекибергин этмән гети,
Чекмезлик хас яман экен.*

*Яраман дур сәхел задам,
Ярым гөвүн, ярым адам,
Дүниәң йүзи болса задам,
Хич зат орнуун туттмаз экен.*

*Жүйәжелериң сечен вагтың,
Яңы билиң эпен вагтың,
Инди ненең гечер вагтың,
Тайың гитсе яман экен.*

*Гелинлерине гуванаардың,
Агтыкларыңа бегенердин,
Эжеме эне диердин,
Эне агласа яман экен.*

*Өзүме гөвүнлүк берйән,
Элли яшам бир чен диййән,
Мунда галжсақ ёкдур диййән,
Йынсан яшап доймаз экен.*

*Аллам эдениңе шүкүр,
Сөзлеримде болса күпүр,
Сен бейиксиң гиңлик эчил,
Язгытдан чыкмак ёк экен.*

Яда дүши

*Ииден чыкып өе гайтдым,
Ёл боюнда оя батдым,
Ёлда ашыклара душдым,
Яильтык йыллам яда дүши.*

*Шол барышыма ёл үстүнде,
Дызым эндим сейилгәхде,
Гезен ерлем гөз өңүмде,
Сырлы йыллар яда дүши.*

*Отырды ики яш жүсуван,
Төверек даша гарман,
Вада берйэр, диййэр соййэн,
Әхтин бозан яда дүши.*

*Шейле шатды гайгы ёкды,
Гыз өйүнден ынжылалыкды,
Бизде бейле сөйги ёкды,
Сойгүң гүйжү яда дүши.*

*Гүйз айыды гүн гысгады,
Салымы ёк ир яияды,
Яидыгыча ыснышияды,
Сада сөйги яда дүши.*

*Ол йигит гызы сойупдир,
Гыз хем йигиди сойупдир,
Я дийип болмаз айыпдыр,
Йүрек сөйсе, яда дүши.*

*Булаң багтын арзув этдим,
Соңра ёлум довам этдим,
Бир серетсем өе етдим,
Агтыңғысагыма гөзүм дүйди.*

*Бир-биреге ярашып дур,
Гөзелликде дуришуна нур,
Рахман багт шудур дийр,
Багтлы гүнүм яда дүйди.*

Догандыр

*Гөзлериңде гайғы болса,
Илки дүйжасак догандыр,
Сораман дердиңи алжасак,
Диңе сүйтдеш догандыр.*

*Я ынжасаң, я ағырсаң,
Мәтәч харая гарасаң,
Гашын чытман, тикир этмән,
Пейда болжасак догандыр.*

*Той тутсаң, халкы чагырсаң,
Ил-гүне, ягша ярасаң,
Ожасак өйүңи чарасаң,
Бүйсанәңсек эзиз догандыр.*

*Гыссанаңда хер бир ишде,
Мыдам тайяр догандыр,
Шүбхесиз жасаныны дөзжек,
Ганат гержек догандыр.*

*Бардыр доган дүрли-дүрли,
Дар гурсак хем гиң гөвүнли,
Инер кимин бойны жаңлы,
Гепиң чекжек догандыр.*

*Башың дик жасаның саг вагты,
Абраидыр бержек багты,
Агзыбирлик еңер тагты,
Жем болуп дуржасак догандыр.*

*Шейтанаң алына гитме,
Сен-сен дийсе ченден чыкма,
Зат дийип догандан гечме,
Мал мыхман, галжұқ додандыр.*

*Зурятлаң барышсын хөкман,
Бардыр доган гатнаимаян,
Доган-доган бор Рахман,
Табыдың тұтәңжак додандыр.*

Қака жән Құрремовың тоюна гұтлаг

*Йыл башы январь айы,
Гапыңда багт тойы,
Арзувы йылларбойы,
Той тутупсың гұтлы болсун.*

*Мықманлар яқындан-даидан,
Нығматлар чөгді сачакдан,
Арзувлар жошды гурсакдан,
Гелин тоюң гұтлы болсун.*

*Диренишип дур әгиндеішлер,
Той тойлаяр гарындашлар,
Максадына етди яшлар,
Тұтан тоюң гұтлы болсун*

*Яқынлар гелипдір тоя,
Өйүң долупдыр шатлыға,
Серет багтлы яшлара,
Багт тоюң гұтлы болсун.*

*Ата боржұң бержәай этдиң,
Даналарың ёлун тутдың,
Халаллықдан багт тапдың,
Етен багтың гұтлы болсун.*

*Тоюң тойлаң сереси,
Оглуң дағлаң дереси,
Гелиниң гызлаң периси,
Гелин тоюң гұтлы болсун.*

*Йигит гыза мынасып,
Гыз йигиде мынасып,
Алладандыр бу несип,
Гуваняс гутлы болсун.*

*Дөвлетиңе дөвлет гошсун,
Босагадан әтлән гелин,
Үстүңизе агтык сечсин,
Багтын сизе баглан гелин.*

*Аллам сизи горасын,
Гайгылы гүн болмасын,
Манылы өмүр берсин,
Тойлы гүнүң көп болсун.*

*Сөзүм соңлап жемлейән,
Шат гүнүңде Қакажсан.
Арзув эден Рахман,
Калбымдан гутлы болсун.*

Галжагы болмаз

*Жан тенден чыкансоң чәреси болмаз,
Гиден гайдып гелмез, сесли агланмаз,
Нәче агласаңда ыза доланмаз,
Рухы гелер, эмма гөзе гөрүнmez.*

*Шейле бир шерап бар даттаңыз болмаз,
Бардыр ынсан оны дадянча билмез,
Оң ады ажылдыр дадан доланмаз,
Гелжегини айтмаз гелсе бош гитмез.*

*Ынсан болан бир-биреги ынжытмаз,
Доган, досты, гарындаши ят этмез,
Даша гитме, кесекиден иши битмез,
Хайыр иши эт, хич хачан адың йитмез.*

*Дири вагты ягышың гадры билинmez,
Говни исләр халы сорап гелинmez,
Рахман дийр омур бакы берилmez,
Муңа гелен гечер галжагы болмаз.*

Гүле-гүле

*Гөвнүм гитди бир гыза,
Хак ашык дөнмел ыза,
Я чөкейинми дыза,
Разы дий гүле-гүле.*

*Илки гөрен бадыма,
Хазан урды хууума,
Гијџе гирийәң дүйшүме,
Көсөйәң гүле-гүле.*

*Яр ёлуңа гараян,
Йөрөйәң о ян бу ян,
Сөйгүми этсем беян,
Кабул эт гүле-гүле.*

*Сениң мавы гөзлериң,
Балдан сүйкىң сөзлериң,
Сен шасысың гызларың,
Сайланяң гүле-гүле.*

*Дашыңда перванаң мен,
Ашыклыгым билйәң сен,
Билмезлиге саляң сен,
Гол узат гүле-гүле.*

*Менде сөйги дөретдиң,
Дүйгүларымы эретдиң,
Гаты ичгин гаратдың,
Нээз эдип гүле-гүле.*

*Нәз эйлесең чекейин,
Сынаг этсең гечейин,
Ышк мейинден ичейин,
Сең билен ғүле-ғүле.*

*Арзувларым хасыл болсун,
Ашыклар ғөрелде алсын,
Хеммелере аян болсун,
Той туталы ғүле-ғүле.*

Сораг болжагы хакдыр

*Хак Тагаллам бейиксиң,
Менем ёқдан бар этдиң,
Бу яланча индиридиң,
Гойбердиң сынағ этдиң.*

*Таңрым сакла алныңда,
Ёлумдан азашдырма,
Шер ише баш гоидурма,
Бу гысгажык өмүрде.*

*Аллам саңа сығыннян,
Бардыр гүнәм гечевер,
Сен шейлебир бейиксиң,
Женнете ёл ачавер.*

*Саңа хемме айандыр,
Венеззина гүмандыр,
Бу бир сынағ замандыр,
Сораг болжагы хакдыр.*

*Дилегим Бирибардан,
Айырма абрайдан,
Арасса акыл хуидан,
О дүниәде имандан.*

*Сынағдығын билійәнлер кән,
Билмезлиге салынам кән,
Хак ёлунда болгун хөкман,
Сенде Аллаң ады Рахман.*

Ватан хакда

*Ватан разыдырын сенден,
Сең гойнуңда зәхмет чекдим,
Саңа болан сөйгүм үчин,
Дөшүме медалың дакдың.*

*Гүэçагыңда дүниә индим,
Сувуң ичдим, дузун ийдим,
Өзүме сең оглуң дийдим,
Оглуң гуллугыңда Ватан.*

*Өтен ата – бабаларымыз,
Сениң арзувиңда гезди,
Бу гүн болса Түркменистан,
Диен улы дөвлөт болды.*

*Хич бир киме гарашлы дәл,
Өзбашына Гараисыздыр,
Яшыл парлак Тугы бардыр,
Хем эрканы, Битарапдыр.*

*Өз ықбалың өзүң чөзйәң,
Сорана маслахат берйәң,
Бар аладам халкым диййәң,
Халкыңам Аркадаг диййәр.*

*Эне-ата, Ватан бирдир,
Мукаддесдир, сөзбашыдыр,
Яшайшиң гөзбашыдыр,
Билимиң күвваты Ватан.*

*Өлинчәм борчлы этдиң,
Ене «Гайрат» медал дақдың,
Гайратымы гайгырман мен,
Диңе өңе Ватаным сен.*

*Сен шейле гиң дүниә ялы,
Болмаз хич Ватаның тайы,
Рахман дийр ғөвнө жәйы,
Хер кимиң дөгдүк меканы.*

Гара-гүм

*Сениң васпың сөзлесем,
Дүниә белли Гарагум,
Тапман нәче гөзлесем,
Тайың ёкдур Гарагум.*

*Хыбыр гөрен чоллеринң,
Чар тарата ёлларың,
Хасабы ёк малларың,
Гүжәгыңда Гарагум.*

*Кервен-кервен дүелең,
Дага меңзәр депелең,
Сең ховаңдан дем алан,
Шыпа тапар Гарагум.*

*Догуп өнүп өсөнлөр,
Сада чарва чопанлар,
Сенден ырсгын тапанлар,
Багта байсың Гарагум.*

*Умман-умман чәгелең,
Гезер инер маялаң,
Язда яшыл яйлалаң,
Махмал кимин Гарагум.*

*Тәмиз сәхра чөллеринң,
Гуваняндыр иллериң,
Тарыхда өчмел адың,
Хемишелек Гарагум.*

*Өсүмликлең бары дерман,
Гөркүң, сазаклаң гөжәман,
Бихал зады ёк Раҳман,
Түркмениң чөли Гарагум.*

УЧУНЖИ БӨЛҮМ

Ат дақмак

*Сорамаклық, билмеклик,
Айып дәл овренmeklik,
Мынасып ат дақмаклық,
Эне-атаң боржұдыр.*

*Докуз айлан гөтермек,
Гөвреде эдеп бермек,
Азан адыны дақмак,
Эне-атаң боржұдыр.*

*Бәбек алып бегенмек,
Билсең мырада юетмек,
Ягша янап ат дақмак,
Эне-атаң боржұдыр.*

*Адындан кемсингесин,
Ил халкының ичинде,
Ким дақдыка диймесин,
Ат эне-атаң боржұдыр.*

*Ат дақылан ак бәбек,
Адың сакла пәк бәбек,
Адыңа зе болмак,
Билгин сениң боржұңдыр.*

*Адыңа зе болгун,
Бөлек-бүчек болмасын,
Аманадың беренде,
Аят йалңыш бармасын.*

*Ялңыш болсам багышлаң,
Бардыр ат ченден чыкяң,
Билениң айт Рахман,
Бу хер кимиң боржүудыр.*

Татяна

*Васпыңа йүрек жоюды,
Докмачы гыз Татяна.*

*Өз ишиниң уссады,
Эй сары гыз Татяна.*

*Эден ишиң кеми ёк,
Башарамок диеңок,
Менә башга билемок,
Сениң ялы Татяна.*

*Сен мыдама шадыян,
Гайгы-гамы айырған,
Хер кимиң гөвнүн тапяң,
Кичи гөвүн Татяна.*

*Өмрүн ише багышлан,
Көйнек тикип нағышлан,
Эден ишиң саны кән,
Санамайын Татяна.*

*Абрай хем иши дийдиң,
Халал газанып ийдиң,
Халыпа сениң адың,
Текстилде Татяна.*

*Ятмадың зәхмет чекдиң,
Зәхметден дөвлөт тапдың,
Балалаң тоюон тутдың,
Агтык сөен Татяна.*

*Ёлдашың ир гитди сен,
Хем эне хем ата сен,
Рахман дөганаң мен,
Еке дәлсиң Татяна.*

Бәшиимназар

*Яшлықдан зәхметсоер,
Гыссансаң хәзир болар,
Геплөжек гепин билер,
Хер ерде Бәшиимназар*

*Зәхметде ветерандыр,
Хормат хат сетирандыр,
Ша серпайын аландыр,
Патышадан Бәшиимназар.*

*Хер киме хормат гояр,
Докмада кәрин сөер,
Кәте мейдана чыкар,
Ав эдер Бәшиимназар.*

*Биле ишиләп танышдык,
Дүрли ёллары гечдик,
Биле дуз эмек болдук,
Сең билен Бәшиимназар.*

*Оглуң-гызың, гелниң бар,
Довамың - агтыклаң бар,
Сайланың - Солтаның бар,
Гашыңда Бәшиимназар.*

*Аллам сизи горасын,
Сизе меңзән көп болсун,
Сизден гөрелде алсын,
Төверек Бәшиимназар.*

*Хеммелере дең гаран,
Йөрелге билен йөрән,
Васының эден Раҳман,
Хакыкат Бәшиимназар.*

Какамәңсан

*Ир дәлмиди энтек яшың,
Я канунымы дурмушиң,
Гөзи яшлы галды эжесемиң,
Акмырат дийип Какамәңсан.*

*Чагаларың етишенди,
Ики огул бири гызды,
Дурмушымыз ала-язды,
Гыша дөндиле Какамәңсан.*

*Той тутуп ойердиң мени,
Ойнадардың агтығыңы,
Агтығың саны көпелди,
Сенем болсадың Какамәңсан.*

*Ай-гүнлер айланып дур,
Сең орнуң сайланып дур,
Аллам бир гүн огул бир,
Адың билен Какамәңсан.*

*Гөзи яшлы сени ятлап,
Эжем отур ызың саклап,
Сең ийдирен дүзың хаклап,
Иман дилейәс Какамәңсан.*

*Хем энем хем атам болуп,
Отыр кәбәм орнуң тутуп,
Галан суратыңа бакып,
Сени ятлаяс Какамәңсан.*

*Бейле зада гарашмадык,
Сенден айрылмалы болдук,
Гайгысыз дийр ақызы айралык,
Сени күйседійәр Какамжұан.*

Керим ағаң дөглан ғүнүне

*Керим аға кабул этсөң,
Гутлап гелди эгиндеишлең,
Хем ғөрелде хем нусга сен,
Дөглан ғүнүң гутлы болсун.*

*Текстиде халыпасың,
Мыдам белент болсун башың,
Яңы алтмыш ики яшың,
Дөглан ғүнүң гутлы болсун.*

*Бизе-де несип этсин,
Пыгамбер яша етдиң,
Ене шунча яш берсин,
Яш тоюң гутлы болсун.*

*Бу гошыны багышлан,
Эгиндешиң Рахман,
Достлук йүрөгүм ачын,
Дөглан ғүнүң гутлаян.*

Моллагараң палчығы

*Моллагараң палчығы,
Майыл эдер хер кими,
Дикелдер хасса жсаны,
Моллагараң палчығы.*

*Палчық дийип кемсидемок,
Я-да мен ойлан тапамок,
Гудратыңа сөз етепок,
Моллагараң палчығы.*

*Лукманлары сытайы,
Эзбер хем гөвнө жсайы,
Ёк эдер ағырыңы,
Моллагараң палчығы.*

*Әхли дердиң дерманы,
Гурагырың перманы,
Шириң жсаның мелхеми,
Моллагараң палчығы.*

*Кесел бакмаз гөркүңе,
Барян ёқдур эркине,
Непиң дегійәр хер киме,
Моллагараң палчығы.*

*Гелене гүйсак ачяң,
Хасса жсаны дикелдійәң,
Гара ерден эм эдійәң,
Моллагараң палчығы.*

*Топрагы Алла ялкан,
Догдук меканы Балкан,
Рахман дийр бал экен,
Моллагараң палчыгы.*

Бу дурмушиң ёллары

*Гулак гоюп диңлесең,
Бу дурмушиң ёллары,
Аслын алысдан алан,
Бу дурмушиң ёллары.*

*Мисли гөкçә дарагт,
Көкүн ере урупдыр,
Ондан чыкан шахалар,
Асмана биригипдир.*

*Хер тарапа ёллар кәндир,
Әлем жәхана яйрандыр,
Яғысы яманы бардыр,
Селжермесең бу ёллары.*

*Бу дүниә чениңден улы,
Боюн эдйәр говшак гұлы,
Унұтдыряр кыяматы,
Гөзлегин халал ёллары.*

*Гүн вагтында догуп дур,
Ай хем вагтында догяр,
Чар тарапа узаяр,
Бу дурмушиң ёллары.*

*Мәтәчден гечме ғөрмән,
Гезеклидир бу заман,
Айланып гелер хөкман,
Бу дурмушиң ёллары.*

*Хер ким мунда аманатдыр,
Эртириңе ынам ёкдур,
Бу дүниә бир яланчыдыр,
Сайлагын догры ёллары.*

*Өзүн танан велидир,
Тутан иши дүзүвдир,
Сөзлери ербе-ердир,
Онда хакың ёллары.*

*Бу дүниe бир гөрешидир,
Ким йықар ким йықылар,
Ахыр хасап гечилер,
Бу дурмушиң ёллары*

*Доган болар мусулман,
Бай-гарыба гараман,
Хайыр ишидир Рахман,
Бу дурмушиң ёллары.*

Сабыр эт

*Сабырдыр багтың ғозбаши,
Мұңа дүшүнмез хер киши,
Бисабырлық шейтан иши,
Шат ғұнұң гелер, сабыр эт.*

*Үрсғыңы Алла берійәндір,
Халал иййәнлер билийәндір,
Халалың леззети бардыр,
Калбың пәкле, сабыр эт.*

*Небис диен бела бардыр,
Сабырсызлар оңа ярдыр,
Небисден сакланан зордур,
Небсиң ёқ эт, сабыр эт.*

*Алңасама, яшілых этме,
Шейтаның ёлуна гитме,
Яман ише башың гошма,
Сүйәжі дурмуша сабыр эт.*

*Хер бир баида кынчылық бар,
Кимси көшге, ким нана зар,
Битакат чекермиши азар,
Хемме зат мыхман, сабыр эт.*

*Бардыр ынсан иши оңдур,
Көплере оң иши геңдір,
Бу гең дәл, сабрың ишидір,
Эркиңи сакла, сабыр эт.*

*ЫІхласа боляндыр мырат,
Сабырлы гул мүнер гырат,
Харсыдунйә чекер азап,
Максат-мыратдыр сабыр эт,*

*Гарып дийип кемсинмегин,
Жепа чексең бай боларсың,
Зәхмет рехнетин гөрерсің,
Эшретли гүнлере сабыр эт.*

*Яшамагың ёлы кәндир,
Канагатлы ала-яздыр,
Дар гурсага гара гышадыр,
Гыш гечер яза сабыр эт.*

Ак сакгаллы гожалар

*Той-томашаң безеги,
Гөрелдедир эдеби,
Эдер яғыны дилеги,
Ак сакгаллы гожалар.*

*Яшулы бол, яш кичи,
Сакгал берер зынаты,
Берәңсай эдер сүннети,
Ак сакгаллы гожалар.*

*Безег берер дөшүне,
Гарамаздан яшына,
Бакмаз шейтан ишине,
Ак сакгаллы гожалар.*

*Гырмызы дон, силкме геер,
Халала хормат гояр,
Хайыр ише бегенер,
Ак сакгаллы гожалар.*

*Конеден гүррүң берер,
Манысы калба сиңер,
Өвренде йигрен диеер,
Ак сакгаллы гожалар.*

*Сиз яшлара ғөрелде,
Несиллере йөрелге,
Эдеп-экрам, тербие,
Ак сакгаллы гожалар.*

*Көпі гөрен даналар,
Аталар хем бабалар,
Өвүт-несихат берер,
Ак сақгаллы гөжілар.*

Көтеклемәли дурмушы

Гел көңлүм сөзлешили,

Паныдан сөз ачалы,

Ятлалы башдан гечени,

Көтеклемәли дурмушы.

Ажысам бар, сүйжүсем бар,

Ягышысам бар яманам бар,

Хеммесинем ынсан эдйэр,

Көтеклемәли дурмушы.

Ачсан тарыхың гатыны,

Көндүр ахмырлы отени,

Голдаман бирек-биреги,

Көтеклемәли дурмушы.

Эгри зада дөгры дийип,

Яранжана макулладып,

Хакыката ялан дийип,

Көтеклемәли дурмушы.

Гүнәсизжә дүнийә индик,

Жан аманатдығын билдик,

Билип билмезлиге салдық,

Көтеклемәли дурмушы.

Эгилмесин йигит башы,

Иймесин миннетли ашы,

Биманы гечирип яшы,

Көтеклемәли дурмушы.

*Баш эгилер эне-ата,
Бинамазлык ағыр хата,
Өмрүң гечсе кейти сана,
Көтеклемәли дурмуши.*

*Гөвүн сөзлешидик бир заман,
Чен боландыр этсек тамам,
Ялан сөз душмандыр Рахман,
Көтеклемәли дурмуши.*

Мәхрибан обам
Гөзүм ачып гөреним,
Халал дүзың иеним,
Өмүр өркүм диеним,
Сенсиң мәхрибан обам.

Огланлықда ойнаным,
Жара дүшүп бойланым,
Мейдана мал айланым,
Сенсиң мәхрибан обам.

Ханы мекдеп йылларым,
Гечди мисли йылдырым,
Ысы гитмез гүллериң,
Менден мәхрибан обам.

Дайханлар ише гечер,
Галла, ак алтын экер,
Гүйзде хасыл той тутар,
Мениң мәхрибан обам.

Чепер элли халычы,
Йығымчы хем сагымчы,
Эртә гоймазлар иши,
Гызлаң мәхрибан обам,

Берйәр дурмуши сапагы,
Тербие хем эдеби,
Сен калбымда эбеди,
Мениң мәхрибан обам.

Яланчы

*Бендесине ярашмаз ялан сөзे бүренимек,
Кесекиң азабына меңки дийип даянмак,
Күрен обаң ичинде кеззап дийип таналмак,
Абраймы адыңа ил ичинде яланчы.*

*Ялан сөз ачылар гитмез узага,
Иру-гич өз сөзи салар дүзага,
Хич бир сөз кәр этмез занды ямана,
Шейтана гол берен кеззап яланчы.*

*Мессепсиздир аглап чөкөр дызына,
Гарамаз ызына, огул-гызына,
Алдаса, алсада сиңmez өзүне,
Доймаз ялан сөзлөп гечер яланчы.*

Ремезан

*Айларың солтана кервенбашы сен,
Ил-гүнүң халаны гөвүн хошы сен,
Айың дөгүп болсам бушлукчысы мен,
Дийип көп гарашым гитте Ремезан.*

*Гүнәлең гечилип ювулян айы,
Садака терк эдер гелжек беланы,
Зекадам шат эдер мәтәч гарыбы,
Ырсгал ожагының айы Ремезан.*

*Сен гелеңде дүниә йүзи бегенер,
Щейтанлар дат эдер гачар гизленер,
Шер ишилер деп болар хайыр оңланар,
Тобаның гапысын аchan Ремезан.*

*Той лыбасын гейип хер ким шат болар,
Гайгы-гусса аладалар мат болар,
Хакдан хорматыңа берекет ягар,
Берекет ожагың айы Ремезан.*

*Бир айдан соң байрам намаз окалар,
Байрам эдин ене бир йыл хошлашар,
Мусулманлар гөзи ёлда гарашар,
Тә гелинчәң мукаддес ай Ремезан.*

Төжән

*Ахалда адына Төжән дийдирен,
Топрагына ырсгал берекет сиңен,
Гахат йыллар халка галла, наң берен,
Гавуны вахарман еке-тәк Төжән.*

*Керим Гурбаннепес ырсгыны ғөзләп,
Яшлыгын гойупдыр гойнуңда гизләп,
Васпыңы эдиндир калбындан сөзләп,
Хем сөйгүсин ятлап языпдыр Төжән.*

*Ир дөвүрде аргыш гиден бабамыз,
Кабул эден бабадайхан оба сиз,
Бир гызындан еди чагаң биримиз,
Үч йылым обаңда галандыр Төжән.*

*Яшамагы өвретди оба дурмуши,
Гечмиши, гелжеги, зәхмет талабы,
Ула-кичә сылаг хормат эдеби,
Илки салам билен башладан Төжән.*

*Топрагы дананы хем ханы ғөрен,
Бабадайхан билен йүзбе-йүз болан,
Ак патасын алып бири мүң болан,
Еринден зер өнен хем зергәр Төжән.*

*Ара вагт дүшиди галамым алман,
Отурып билмедин васпыңы яzman,
Язып дур, ят этме, ятла Рахман,
Шо-ол өңки еринде дурандыр Төжән.*

Энелер

*Ады кәбә деңелен,
Кыбланың тайы болан,
Гепи алтын чайлан,
Күмүш сачлы энелер.*

*Бакмаз гышы-язына,
Жөвзасына, гүйзүне,
Гушак дақып билине,
Зәхмет чекен энелер.*

*Даң сәхер сагар малы,
Тамдыра япар наны,
Ожцагына вепалы ,
Гелин болан энелер.*

*Йүзүңизден нур сачылар,
Дилиңизден дүр сечилер,
Чөкен гөвүнлер галкынар,
Бир йылғырсаңыз энелер.*

*Ак сүйдүндең әмдирен,
Гызгын мәхрин сиңдирен,
Хұвди билен диңдирен,
Гиңже ятман энелер.*

*Бу дүниәниң диреги,
Гардан акдыр ўрреги,
Хеммелериң күйсеги,
Сиз мәхрибан энелер.*

*Башым сыпан эллери,
Ёк этди гелен дерди,
Гөзүм гудраты ғөрди,
Тебип элли энелер.*

*Сәхер дөгән гүн ялы,
Гиңгелерине ай ялы,
Сөзлән сөзи бал ялы,
Сүйәжү сөзли энелер.*

Аркадаглы Сердар гелди

*Аслы халал әр йигидиң,
Доваматы довам болды.
Юрт башына Хак халаны,
Аркадаглы Сердар гелди.*

*Сөзлән сөзи гөвне жәй,
Сыпайы хем хошамай,
Векилин берійән Худай,
Аркадаглы Сердар гелди.*

*Ата кесби огла халал,
Өз илини жаңдан сөййән,
Халкыны өз багты сайян,
Аркадаглы Сердар гелди.*

*Гөрелде хем мекдеп болуп,
Несиллере ёлун гоюп,
Данаң ызын эерип,
Аркадаглы Сердар гелди.*

*Хер ишиде маслахат салан,
Беркарап дөвлетин гуран,
Неслини илине берен,
Аркадаглы Сердар гелди.*

*Бир атаның еке оглы,
Халкың Аркадагы болды.
Кыбласының пәхмин алып,
Аркадаглы Сердар гелди.*

Сачың

*Гүлөр йүзүң әк алкымың,
Инче билиң дерек боюң,
Хайран әдйәр өвшүн атяң,
Гулач-гулач гара сачың.*

*Сен мен үчин дөрән зат,
Актым алан перизат,
Чекдирме ахы-перят,
Хушум алды гара сачың.*

*Хұнәңди дей дүзүлен дишиң,
Ай дек гыйма галам гашың,
Айны вагты жұван яшың,
Ногта ялы гара сачың.*

*Уз басып асса йөриишиң,
Нәз әдин оғрын гарайшың,
Ай дек йүзде яй дей гашың,
Гөрк берійәр гара сачың.*

*Ак йүзде дөкүлен сачың,
Ятладып жәннетиң ичин,
Маңа тарап болсун гөчүң,
Ичин-дашың гара сачың.*

*Гардан ак мымық билегиң,
Дүнъеде сенсиң дилегим,
Еке-тәгим хем герегим,
Несип этсе гара сачың.*

*Гөзелликде тай тапылмаз,
Сенсиз гөвнө жәй тапылмаз,
Ника йүзүгі дакылмаз,
Яссанмасам гара сачың.*

Атаң арзувы

*Айша, Арслан, Аннагөзел,
Дүнйә инди көрпө Марал,
Гүлкүлери чувал-чувал,
Шулар билен дурмуши гөзел,*

*Агтық диен сүйкісіңе зат,
Ииден чыкып гелсең ядан,
Дыңқың аляң, ядавлық ят,
Хем әртире берійәр күвват.*

*Арслан ойнар пишикүек,
Марал әнтек кичикүек,
Аннагөзел есеркүек,
Айша язар эсержүек.*

*Келам айтдым сиз хакда,
Агтыклам ятда сакла,
Эмен сүйдүңи хакла,
Атаң пендини ятла.*

Дилдар

*Бир себәпден душан яр,
Сени ғөресим гелйэр.
Калбымда арзув-хыял,
Жош уряр нәэли дилдар.*

*Баран вагтым яныңа,
Сайрак дилим лал боляр,
Сөз тапамок диймәге,
Өзүң бир зат дий дилдар.*

*Сен шейле бир мылайым,
Мең үчин доган айым,
Йүрек сораяр тайын,
Йүргемин тайы дилдар.*

*Душан вагтым ягышды,
Земин йүзи گүл ачды,
Ай айланды йыл гечди,
Чен болды ойлан дилдар.*

*Илки калбым ачаным,
Гөзеллерден сеченим,
Несип этсе гүжагың,
Арманым ёкдур дилдар.*

*Сөймеклик хем сөйүлмек,
Багтың ачары диймек,
Саңа бал, маңа гаймак,
Дийсинлер бизе дилдар.*

Шөхрат

*Шүкүр бу гүн той тойлаяс,
Гечмишден гелжүеге баряс,
Тәзе дөвүр, эйям гуряс,
Бейик Ватаныма шөхрат.*

*Дана ата Магтымгулы,
Арзув этди бу заманы,
Арзувлары хасыл болды,
Беркаар дөвлете шөхрат.*

*Сачак язып, супра яян,
Бу гүн Түркмен бир жәсем болан,
Аслын Огузхандан алан,
Агзыбир илиме шөхрат.*

*Зәхмет чекип, дерин дөкүп,
Ватан дийит жәебир чекип,
Түркмениң байдагын дикип,
Парладан илиме шөхрат.*

*Ашып гелди асырлары,
Бедев аты, Түркмен халы,
Гиннесе ады язылды,
Түркмен бедевине шөхрат.*

*Абраїы дүниә долан,
Гараисыз, Битарап болан,
Сарсмаз дөвлетини гурان,
Түркмен миллетине шөхрат.*

Эне-ата, дост-доган, гарындаш хакда

Эне-ата кераматдыр, зада деңелмез,
Хич бир зат хич хачан орнуны туттаз,
Бардыр ынсан онуң пархын айламаз,
Якыну-ят дост душманын танамаз.

Доганың догана тобасы ёкдур,
Данааларың айдан сөзлери хакдыр,
Намарда ынансан мессеби ёкдур,
Мерт үчин иң гыммат сөз еке-тәкдир.

Бир гөренце танаман достум дийилmez,
Хер бир киши ички сыртың берилmez,
Чын дост үчин ширин жаңың аялмаз,
Ёвда-тойда чапар етер эгленmez.

Гарындаш ег - дайы бор дүрли-дүрли,
Бардыр хоссарчылы, ачык гөвүнли,
Кәси иши дүйсө сүйжүдир дили,
Иши битенден соң шол өңкүлиги.

Бардыр адам чокен говиңүү готерер,
Арзың айтсаң гашын чытман битирер,
Йөнекейжүе башиңүү гөгө етирер,
Яшан өмргүн алкыш билен гечирер.

MAZMUNY
III bölümünden ybarat

I

<i>Arkadag</i>	1
<i>Ogullarym</i>	2
<i>Ökünmegin</i>	4
<i>Türkmenistan</i>	6
<i>Ýatla</i>	7
<i>Göwnüm</i>	9
<i>Arzuw</i>	13
<i>Agtyk hakda</i>	14
<i>Aşgabadym</i>	15
<i>Goňsy</i>	17
<i>Nohur ili</i>	18
<i>Dokmaçylar</i>	19
<i>Şükür et</i>	21
<i>Söýgi</i>	23
<i>Günlerim</i>	25
<i>Dötde dostum</i>	28
<i>Dünýe</i>	30
<i>Oýlandym</i>	32
<i>Geljegiňe</i>	34
<i>Watanymdan aýyrma</i>	36
<i>Ene</i>	37
<i>Baýram polis</i>	38
<i>Tejen diýerler</i>	39
<i>Babadaýhan</i>	40
<i>Kaka</i>	41

<i>Balkanym</i>	42
<i>Daşoguz</i>	43
<i>Mary</i>	44
<i>Lebap</i>	45

II

<i>Arkadagdyr</i>	47
<i>Özüňdendir</i>	49
<i>Doglan gün</i>	51
<i>Bi wagt gelen ajal</i>	52
<i>Ýaman eken</i>	54
<i>Ýada düşdi</i>	56
<i>Dogandyr</i>	58
<i>Gutlag Kakajan Kürremowyň toýuna</i> ..	60
<i>Galjagy bolmaz</i>	62
<i>Güle-Güle</i>	63
<i>Sorag boljagy hakdyr</i>	65
<i>Watan hakda</i>	66
<i>Gara – gum</i>	68

III

<i>At dakmak</i>	71
<i>Tatyana</i>	73
<i>Bäşimnazar</i>	75
<i>Kakamjan</i>	77
<i>Kerim agaň doglan günine</i>	79
<i>Mollagaraň palçygy</i>	80
<i>Bu durmuşyň ýollary</i>	82

<i>Sabyr et.....</i>	84
<i>Ak sakally gojalar.....</i>	86
<i>Köteklemäli durmuşy.....</i>	88
<i>Mähriban obam.....</i>	90
<i>Ýalançy.....</i>	91
<i>Remezan.....</i>	92
<i>Tejen.....</i>	93
<i>Eneler.....</i>	94
<i>Arkadagly Serdar geldi.....</i>	96
<i>Saçyň.....</i>	97
<i>Ataň arzuwy.....</i>	99
<i>Dildar.....</i>	100
<i>Şöhrat.....</i>	101
<i>Ene-ata dost-dogan garyndaş hakda.....</i>	102

I

<i>Аркадаг .....</i>	104
<i>Огулларым .....</i>	105
<i>Өкүнмегин .....</i>	107
<i>Түркменистан .....</i>	109
<i>Ятла .....</i>	110
<i>Гөөнүм .....</i>	112
<i>Арзув .....</i>	116
<i>Агтық хакда .....</i>	117
<i>Ашгабадым .....</i>	118

<i>Гоңши</i>	120
<i>Нохур или</i>	121
<i>Докмачылар</i>	122
<i>Шукур эт</i>	124
<i>Сөйги</i>	126
<i>Гүнлерим</i>	128
<i>Дөтде достум</i>	131
<i>Дунайе</i>	133
<i>Ойланым</i>	135
<i>Гелжегине</i>	137
<i>Ватанымдан айырма</i>	139
<i>Эне</i>	140
<i>Байрам полис</i>	141
<i>Теңсен диерлер</i>	142
<i>Бабадайхан</i>	143
<i>Кака</i>	144
<i>Балканым</i>	145
<i>Дашогуз</i>	146
<i>Мары</i>	147
<i>Лебап</i>	148

II

<i>Аркадагдыр</i>	150
<i>Өзуңдендир</i>	152
<i>Доглан гүн</i>	154
<i>Би вагт гелен ажсал</i>	155
<i>Яман екен</i>	156

<i>Яда дүшиди</i>	159
<i>Догандыр</i>	161
<i>Гутлаг Кәкәжән Күрремовың тойуна</i>	163
<i>Галжагы болмаз</i>	165
<i>Гүле-Гүле</i>	166
<i>Сораг болжагы хакдыр</i>	168
<i>Ватан хакда</i>	169
<i>Гара-гум</i>	171

III

<i>Ат дакмак</i>	174
<i>Татяна</i>	176
<i>Бәшимназар</i>	178
<i>Какамҗән</i>	180
<i>Керим ағаң доглан гүнине</i>	182
<i>Моллагараң палчыгы</i>	183
<i>Бу дурмушың йоллары</i>	185
<i>Сабыр ет</i>	187
<i>Ақ сакаллы гөյәсалар</i>	189
<i>Қәтеклемәли дурмушы</i>	191
<i>Мәхрибан обам</i>	193
<i>Йаланчы</i>	194
<i>Ремезан</i>	195
<i>Тәжән</i>	196
<i>Енелер</i>	197
<i>Аркадаглы Сердар гелди</i>	199
<i>Сачың</i>	200
<i>Атаң арзувы</i>	202
<i>Дилдар</i>	203
<i>Шөхрат</i>	204
<i>Ене-ата дост-доган гарындаш хакда</i>	205

*Başlanan
01.03.2021ý.
Gutaran
22.09.2022ý.*